

คู่มือหน้าไมค์

www.radioparliament.net

วิทยุรัฐสภาสื่อพัฒนาประชาธิปไตย

เรื่อง	คู่มือหน้าไม้ค์
ปีที่พิมพ์	มิถุนายน ๒๕๕๑
จำนวนหน้า	๖๒ หน้า
พิมพ์ครั้งที่ ๑	พฤศจิกายน ๒๕๔๙ จำนวนที่พิมพ์ ๕๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒	จำนวนที่พิมพ์ ๘๐๐ เล่ม
จัดทำโดย	กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐๒-๒๕๔๑๔๘๖๒, ๐๒-๒๕๑๐๐๕๕
ข้อมูลโดย	นางสาวสุพัตรา พรหมศร
เรียบเรียงข้อมูล	นางสาววสันต์ พิศุทธิ์อักษร
พิสูจน์อักษร	นายยุลัด ดำริห์เลิศ
ออกแบบปก	นายธนากร ธีรนนท์
พิมพ์ที่	สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๐๒-๖๔๔๕๓๖๘

คู่มือ หน้าไมค์

สำหรับผู้สนใจงานด้านการเป็นผู้ประกาศ
และผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

โดย

กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง
สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

สื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุกระจายเสียง นับเป็นงานที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ผสมกัน ศาสตร์เป็นเรื่องของหลักการ ส่วนศิลปะนั้นเป็นสิ่งที่อาจเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปได้ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว ดังนั้น การเสริมสร้างคุณสมบัติที่ดีของผู้ปฏิบัติงานและผู้ทีสนใจ จึงควรเห็นความสำคัญต่อกระบวนการผลิต และการนำเสนอรายการรูปแบบต่างๆ ตามหลักการการจัดรายการ วิทยุของผู้จัดรายการและผู้ประกาศที่ถูกต้อง รวมทั้งศึกษาระเบียบเกี่ยวกับการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง ระเบียบว่าด้วยการออกใบรับรองการเป็นผู้ประกาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา โดยคณะผู้บริหารและกลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง จึงได้จัดทำคู่มือเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านการเป็นผู้ประกาศ และผู้จัดรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความรู้สำหรับผู้ปฏิบัติและผู้ทีสนใจ ให้เป็นนักจัดรายการและผู้ประกาศที่ดี สามารถสร้างภาพลักษณ์ ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ เสนอความรู้ข่าวสารในอันที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือองค์กรได้อย่างถูกต้องและเป็นที่น่าสนใจของผู้รับฟัง โดยเนื้อหาหลักการและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่คณะผู้จัดทำคู่มือนี้ได้รวบรวม

เรียบเรียง และเขียนขึ้นมาด้วยความตั้งใจจะให้ เป็นคู่มือที่มีเนื้อหา
ที่เป็นประโยชน์มากที่สุด และนอกจากผู้สนใจจะทำความเข้าใจกับ
เนื้อหาในคู่มือนี้แล้ว ข้อสำคัญ ผู้สนใจควรจะหมั่นแสวงหาความรู้
เสริมสร้างทักษะ และสั่งสมประสบการณ์ในทางปฏิบัติโดยตรง จึงจะ
ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้จัดรายการและผู้ประกาศที่ดี

คณะผู้จัดหวังว่าคู่มือนี้ จะเป็นคุณประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติ
และผู้ทีสนใจศึกษาหาความรู้ และใช้เป็นแนวทางประกอบการณ์นำไปสู่
การเป็นนักจัดรายการและผู้ประกาศที่ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม
หากมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใด เพื่อให้คู่มือเล่มนี้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น คณะผู้จัดทำขออ้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
ผู้ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง	๑
- คุณสมบัติของผู้ผลิตรายการที่ดี	
หน้าที่ของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการฯ	๒
- คุณสมบัติของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการ	๘
ทางวิทยุกระจายเสียง	
การพูดและประกาศทางวิทยุ	๑๐
สิ่งที่นักพูดทางวิทยุควรรู้	๑๒
ลีลาการอ่าน	๒๙
การดำเนินงานหน้าไมโครโฟน	๓๗
หลักการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่หน้าไมโครโฟน	๓๙
การเสนอรายการทางวิทยุกระจายเสียง	๔๓
การดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียง	๔๕
การอ่านข่าว	๔๙
การดำเนินรายการพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง	๕๐
รายการสัมภาษณ์	๕๑
รายการสนทนา	๕๓
ภาษาที่ใช้ในการดำเนินรายการ	๕๕

ผู้ผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง (Producer)

ผู้ผลิตรายการ เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานรายการวิทยุให้สำเร็จ โดยการอำนวยความสะดวกให้นักเขียน เขียนบทวิทยุให้ผู้กำกับดำเนินการ กำกับการผลิตรายการวิทยุในห้องส่งซึ่งจะต้องกำกับทั้งผู้แสดงและช่างควบคุมเสียง

คุณสมบัติของผู้ผลิตรายการที่ดี

๑. มีความคิดริเริ่มที่ดี กระตือรือร้น สนใจต่อปัญหาต่างๆ และ ความเคลื่อนไหวของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเหตุการณ์รอบตัวเสมอ
๒. เข้าใจในกระบวนการผลิตรายการเป็นอย่างดี
๓. รอบรู้ในเพลงประกอบต่าง ๆ เป็นอย่างดี อย่างน้อยต้องสามารถตัดสินใจได้ว่า เนื้อหาสาระอย่างไร เหมาะกับ เพลงประเภทไหนบ้าง
๔. เข้าใจวิธีใช้อุปกรณ์เครื่องเสียงต่าง ๆ เพื่อใช้ในการผลิตรายการ
๕. เป็นคนตรงต่อเวลา
๖. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตใจกว้างขวาง เห็นอกเห็นใจ ต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน

๗. มีการตัดสินใจที่ดีเมื่อเกิดปัญหา สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างสุขุม รอบคอบและใจเย็น
๘. เป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาอยู่เสมอ
๙. เป็นผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจ
๑๐. เป็นนักบริหาร สามารถจัดระเบียบ จัดการกับบุคคล และรายละเอียดต่าง ๆ ได้ดี ตัดสินใจได้รวดเร็วและชัดเจนแน่นอน

หน้าที่ของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

ทุกวันนี้ผู้ประกาศวิทยุกระจายเสียง มิใช่เป็นเพียงผู้มีหน้าที่อ่านแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องทำหลายหน้าที่และต้องมีคุณสมบัติของบุคคลหลายประเภทรวมกันอยู่ในตัวด้วย เช่น ต้องเป็นผู้พูด ผู้อ่าน ผู้โฆษณา เป็นนักแสดง เป็นผู้ใช้ความรู้ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือเป็นพลเมืองดี

ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการที่ดี มิใช่ว่าจะดีแต่เสียงหรืออ่านเก่งพูดเก่งแต่อย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ต้องระลึกอยู่เสมอว่าหน้าที่ของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงนั้นเป็นหน้าที่พิเศษ และสำคัญยิ่งต่อประชาชนและต่อประเทศชาติ ยิ่งถ้าเป็นผู้ประกาศหรือผู้ดำเนินรายการที่ซนะจิตใจได้คะแนนนิยมจากประชาชนแล้ว ยิ่งต้องเอาใจใส่

ในข้อนี้ยิ่งขึ้น เพราะผู้ประกาศหรือผู้ดำเนินรายการมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชนนั่นเอง ความเป็นพลเมืองดีจะสะท้อนให้เห็นในการปฏิบัติหน้าที่ทางวิทยุกระจายเสียง และจะชักจูงให้ผู้ฟังรายการเป็นพลเมืองดีตามไปด้วย หน้าที่ของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงจึงต้องมีทั้งหน้าที่หลักในการปฏิบัติงาน และหน้าที่พิเศษต่อประเทศชาติและประชาชน

หน้าที่หลักในการปฏิบัติงานของผู้ประกาศ และผู้ดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละสถานี อาจมีความแตกต่างกันไปบ้าง แต่โดยทั่วไปแล้วจะมีหน้าที่หลักใกล้เคียงกัน คือ

หน้าที่ของผู้ประกาศ

ผู้ประกาศสถานีวิทยุกระจายเสียง คือผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างสถานีกับผู้ฟัง เป็นผู้ดำเนินการให้รายการต่างๆ ของสถานี ได้ออกอากาศตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผนผังการกระจายเสียงประจำวันอย่างต่อเนื่องกันไปโดยลำดับ ด้วยวิธีการประกาศ พูด และอ่านบทต่าง ๆ ได้แก่

๑. ประกาศเปิด - ปิดสถานี
๒. แจ้งรายการกระจายเสียง ให้ผู้ฟังทราบตามแผนผังการกระจายเสียง
โฆษณา และแจ้งรายการบางรายการล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ฟังคอย
ติดตามรับฟังเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม
๓. ประกาศแจ้งชื่อสถานี และความถี่ในการกระจายเสียงตาม
ช่วงเวลาที่เหมาะสม
๔. ประกาศนำรายการ และปิดรายการแต่ละรายการตามช่วงเวลา
ที่กำหนด
๕. อ่านข่าว บทความ คำขวัญ และประกาศต่าง ๆ
๖. ควบคุมเวลากระจายเสียงออกอากาศ และการเสนอรายการ
ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้
๗. บรรยายถ่ายทอดเสียง หรือรายงานเหตุการณ์นอกสถานที่
๘. เขียนคำประกาศโฆษณาต่าง ๆ ตามความต้องการของสถานี
๙. จัดบันทึกและรายงานการกระจายเสียงในช่วงเวลาที่ปฏิบัติ
หน้าที่ผู้ประกาศของสถานี
๑๐. งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมายพิเศษ

ความรู้ความสามารถของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการ ทางวิทยุกระจายเสียง

ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศ และผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง ต้องมีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ และต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านเทคนิคด้วย

บางครั้งในบางกรณี สถานีวิทยุกระจายเสียงอาจต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะอย่าง เพื่อปฏิบัติงานเฉพาะรายการใดรายการหนึ่งของสถานี กรณีเช่นนี้สถานีจะทำการคัดเลือกผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการ โดยพิจารณาความรู้ความสามารถตามความต้องการเพื่อทำหน้าที่ประกาศหรือดำเนินรายการประจำรายการนั้นๆ เช่น ผู้อ่านหรือรายงานข่าว ผู้บรรยายเพลง ผู้บรรยายถ่ายทอดเสียงการแข่งขันกีฬา เป็นต้น ก็ต้องให้ผู้สมัครทดลองปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวด้วย เพราะความสามารถของแต่ละคนไม่เหมือนกัน และมีน้อยคนนักที่จะทำรายการทุก ๆ อย่างได้ดีเสมอกัน ดังนั้น จึงต้องมอบหมายรายการให้เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะน้ำเสียง และการพูดการอ่านของแต่ละคนไป แต่โดยทั่วไปแล้ว ผู้ที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการสถานีวิทยุกระจายเสียงจะต้องมีความรู้ความสามารถในการพูดและการอ่านทางวิทยุกระจายเสียง

การพูดและการอ่านทางวิทยุกระจายเสียง มิใช่การพูดการอ่านตามธรรมดาทั่วไป ที่มองเห็น ๆ อาจเห็นเป็นของง่าย แต่ความจริงแล้วการ

พูดและการอ่านทางวิทยุกระจายเสียงมิใช่ของง่าย หากแต่เป็นศิลปะที่ต้องใช้ความชำนาญอย่างสูง เพราะเป็นการพูดการอ่านที่ทำเพื่อให้มีคนฟัง และการพูด หรือการอ่านของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงนั้น เป็นการสื่อสารทางเดียว เป็นการพูดและการฟังและผู้พูดกับผู้ฟังมิได้เห็นหน้าตาท่าทางซึ่งกันและกัน ผู้ทำหน้าที่พูดและอ่านทางวิทยุกระจายเสียงจึงต้องมีความสามารถในการที่จะใช้เสียงแต่เพียงอย่างเดียว เพื่อเอาชนะใจผู้ฟัง อย่างไรก็ตาม ผู้ทำหน้าที่ประกาศและดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง ต้องมีความรู้ความสามารถที่พึงประสงค์ทั่วไปโดยสรุป คือ

๑. สามารถแสดง แจ้งหรือสื่อความคิดให้ผู้ฟังทราบได้
๒. สามารถถ่ายทอดอารมณ์ถึงผู้ฟังได้
๓. สามารถใช้เสียงส่งบุคลิกของตนถึงผู้ฟังในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ด้วยความกระตือรือร้น สนใจ และกระปรี้กระเปร่า เป็นกันเองโดยแจ้งชัด
๔. มีความรู้เรื่องการใช้ภาษาและการออกเสียงที่ถูกต้อง
๕. พูดและอ่านได้ชัดถ้อยชัดคำด้วยเสียงและลีลาที่เหมาะสม ตรงตามเวลาที่กำหนดให้พูดหรืออ่าน

นอกจากนี้ ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการวิทยุที่ดียังต้องมีความสามารถปรับตัวให้เข้าได้กับคนทุกชั้น ทุกประเภททั้งในเวลาทำงานและนอกเวลา เพราะงานกระจายเสียงทางวิทยุ นั้นเป็นงานที่มีผู้ฟังคละก้นไปหลายระดับ

อาจเป็นบุคคลสำคัญที่สุดของชาติ คนต่างชาติ ผู้ใหญ่ เด็ก ที่มีวิถีชีวิตและระดับความรู้แตกต่างกัน ดังนั้นนอกเวลาทำงานผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการที่ดีควรสามารถพบปะสังสรรค์กับบุคคลทุกชั้นทุกประเภท และต้องสามารถทำตัวให้เข้าได้กับทุกคน เพื่อผลดีที่จะสะท้อนออกไปถึงผู้ฟังจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประกาศและผู้ดำเนินการทางวิทยุกระจายเสียงได้

ส่วนทางด้านเทคนิคนั้น ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระจายเสียง ออกอากาศทั้งในห้องส่ง และห้องควบคุมเสียงตามความจำเป็นและความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น มีความรู้ความเข้าใจเรื่องของระบบเสียง ความถี่ และคลื่นวิทยุ การควบคุมเสียง และวิธีการใช้อุปกรณ์และเครื่องเสียงต่าง ๆ เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นซีดี เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการใช้ไมโครโฟนอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะเก็บและนำเสียงของผู้ประกาศและผู้ดำเนินการจากห้องส่งไปถึงผู้ฟังที่อยู่ทางด้านเครื่องรับได้ ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการต้องรู้จักชนิดต่าง ๆ ของไมโครโฟนและวิธีใช้เท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน คือ ต้องทราบคุณสมบัติและทิศทางที่ไมโครโฟนชนิดนั้น ๆ จะรับเสียงได้อย่างมีคุณภาพที่สุด เพื่อจะได้จัดตำแหน่งที่ควรจะนั่งหรือยืนพูดหรืออ่านได้ถูกต้อง

คุณสมบัติของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียง

หน้าที่ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการทางวิทยุกระจายเสียงนั้น เป็นการสื่อสารความหมายฝ่ายเดียวหรือเป็นการสื่อสารทางเดียวด้วยการใช้ ใส่ตภาษา แต่เพียงอย่างเดียว คือผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการก็ใช้ แต่เสียงและผู้ฟังวิทยุใช้แต่หูระดับรับฟังเท่านั้น ทั้งสองฝ่ายมิได้เห็น หน้าตาและกิริยาท่าทางของกันและกัน การปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้ประกาศ และผู้ดำเนินรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงเป็นงานที่ติดต่อสื่อสาร ถึงผู้ฟังโดยตรง ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการจึงนับว่าเป็นสื่อสัมพันธ์ที่ ใกล้ชิดที่สุดระหว่างสถานีวิทยุกระจายเสียงและผู้ฟังทางเครื่องรับ เพราะ เหตุที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสถานี และเป็นผู้ที่สามารถส่งบุคลิกลักษณะ ของตนเข้าไปได้ทุกแห่งที่เครื่องรับวิทยุกระจายเสียงมีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นใน บ้าน อาคารร้านค้า ในรถยนต์ ตามถนนหนทาง เพราะฉะนั้นผู้ประกาศที่ดี จึงควรมีเสียงที่มีบุคลิกลักษณะ และวิธีการประกาศที่จะเอาชนะและ ดึงดูดใจคนฟังได้ ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการผู้ทำหน้าที่ส่งเสียงของ ตนออกอากาศนั้น นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อชื่อเสียงของสถานีได้อย่าง รวดเร็ว เพราะจะทำให้คนนิยมฟังหรือไม่ติดตามรับฟังรายการต่างๆ ของ สถานีได้ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่นี้ย่อมต้องมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ใน ประการต่าง ๆ คือ

๑. ต้องเป็นผู้ที่มีเสียงดี ชัดเจน เป็นเสียงที่สามารถส่งบุคลิกของตนได้อย่างแจ่มชัด
๒. มีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นคุณสมบัติที่จะทำให้เสียงที่เปล่งออกมานั้นมีความมั่นใจ มั่นคง ไม่ลังเล อันเป็นลักษณะเสียงที่จะเอาชนะใจคนฟังให้เกิดความเลื่อมใสได้
๓. สนใจเอาใจใส่ต่อผู้ฟังทั้งในเวลาปฏิบัติหน้าที่และนอกเวลา แบบเอาใจเขามาใส่ใจเรา และคิดหาเหตุผลเสมอว่าปฏิกริยาที่ผู้ฟังมีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเรานั้น เพราะเหตุใด ควรจะมีวิธีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร
๔. เป็นคนตรงต่อเวลา
๕. ใจเย็นไม่ตื่นเต้นตกใจง่ายเกินไปสามารถควบคุมอารมณ์และรู้จักแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้มีการตัดสินใจที่ดี
๖. ต้องทำตัวให้เป็นคนของประชาชน คือปรับตัวให้เข้าได้กับคนทุกชั้นทุกประเภท ทั้งในเวลาทำงานและนอกเวลา
๗. มีอารมณ์ขัน ไบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส และรื่นเริงเบิกบานอยู่เสมอ โดยเฉพาะในขณะที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ เพราะอารมณ์แจ่มใสเบิกบานจะทำให้เสียงที่พูดหรืออ่านฟังรื่นหูพาให้ผู้ฟังติดตามฟังไปได้อย่างเพลิดเพลินตลอดรายการ
๘. เป็นผู้ใฝ่ใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ไม่ยอมหยุดนิ่งอยู่กับที่ โดยเฉพาะในเรื่องของภาษาและการออกเสียง การเปลี่ยนแปลง

และวิวัฒนาการของภาษาต้องพยายามติดตามให้ทัน และ
หมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ

๙. กระตือรือร้นสนใจต่อปัญหาต่าง ๆ ขำครวความเคลื่อนไหว
ของสิ่งแวดล้อม และเหตุการณ์รอบตัวอยู่เสมอ

๑๐. เป็นคนมีเหตุผล มีรสนิยมดี มีความจริงใจ

๑๑. เป็นผู้มีคุณธรรมประจำใจและเป็นพลเมืองดี และสิ่งสำคัญ
คือ ต้องเป็นผู้มีใจรักงานนี้อย่างแท้จริง

การพูดและประกาศทางวิทยุ

การพูดทางวิทยุ นั้น เปรียบเสมือนกับกำลังนั่งพูดกับไมโครโฟน แต่
เสียงที่ออกไปสู่ผู้ฟังจำนวนนับล้าน ดังนั้น จึงต้องระมัดระวังตัวในการ
พูดให้มากเป็นพิเศษ จงให้ความรู้ ความบันเทิง ตามหน้าที่อย่างเต็ม
ความสามารถ โดยไม่ประมาทและปราศจากความรับผิดชอบ

นักพูดทางวิทยุ นอกจากจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักการใช้
ไมโครโฟนแล้ว ยังคงจะต้องศึกษาการพูดต่อสาธารณชนด้วย เสียงที่เปล่ง
ออกมาจะต้องเป็นเสียงที่แสดงถึงความมั่นใจ มั่นคง ปราศจากลักษณะ
ลังเล ไม่แน่ใจ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า หากผู้ฟังจับได้ว่าแม้แต่ผู้พูดเองก็ยัง

ไม่แน่ใจ ยังขาดความเชื่อมั่นและมีความลังเลในสิ่งที่พูดออกมาเองแล้ว ผู้ฟังย่อมขาดความเลื่อมใสศรัทธาที่จะฟังทันที

นอกจากนี้ จะต้องคำนึงถึงลักษณะของรายการเป็นสำคัญด้วย เพราะรายการแต่ละประเภท ย่อมมีความต้องการในด้านน้ำเสียงและลีลาของผู้พูดแตกต่างกัน เพื่อความเหมาะสมและสร้างความศรัทธา น่าสนใจจากผู้ฟัง นักพูดวิทยุจะต้องพิจารณาประเภทของรายการ ดังต่อไปนี้

๑. การทำหน้าที่ผู้ประกาศ พิธีกร ผู้จัดรายการ ต้องใช้น้ำเสียงที่แสดงความเป็นกันเองกับผู้ฟังพอสมควร การยิ้มในขณะที่พูด จะเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ฟังเกิดความสนใจ และแสดงถึงความเป็นกันเองกับผู้ฟัง น้ำเสียงจะมีเสน่ห์ชวนให้ติดตามรับฟัง

๒. การทำหน้าที่อ่านข่าว อ่านแถลงการณ์ หรือประกาศของทางราชการ น้ำเสียงจะต้องมีความจริงจัง น่าเชื่อถือ ดังนั้น นักพูดจะต้องใช้น้ำเสียงที่แสดงถึงความเข้มแข็ง เด็ดขาด ท่าทางจริงจัง

๓. การแสดงทางวิทยุ น้ำเสียงหรืออารมณ์ของผู้พูด ย่อมขึ้นอยู่กับบทที่เขียนไว้ ดังนั้น การใช้น้ำเสียง จึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของบทบาทที่ต้องแสดงเป็นสำคัญ

สิ่งที่นักพูดทางวิทยุควรจะรู้

๑. สัญญาณออกอากาศ เช่น ไฟแดงมีข้อความ "ON AIR" เป็นสัญญาณออกอากาศหรือพูดได้
๒. ระดับเสียงที่พูดกับไมโครโฟน ตามปกติผู้ควบคุมเสียงจะเป็นผู้ควบคุมให้เหมาะสม ถ้าสามารถปรับเสียงพูดให้ได้สัดส่วนพอดีกับไมโครโฟน จะทำให้เสียงพูดมีความกังวานขึ้น โดยทั่วไปจะใช้ระดับเสียงเหมือนกับกำลังนั่งคุยกับเพื่อน ๒-๓ คนในบ้าน อย่าใช้เสียงตะโกนหรือกระซิบกระซาบ เพราะจะทำให้น้ำเสียงไม่ชวนฟัง หรืออาจจะพูดระดับให้คนที่นั่งห่าง ๓ เมตร ได้ยินอย่างชัดเจนก็พอ ตำแหน่งที่ยืนควรจะห่างจากไมโครโฟนทางด้านตรงประมาณ ๑๘ นิ้ว
๓. เมื่อจะจามหรือกระแอมไอ ควรหันหลังหรือหันหน้าหนีไมโครโฟนก่อนที่จะจามหรือไอ ห้องส่งบางแห่งมีปุ่มตัดเสียงไมโครโฟน อาจจะกดปุ่มตัดเสียงด้วยตนเองได้
๔. เสียงลมหายใจ นักพูดจะต้องรู้จักวิธีการควบคุมลมหายใจ ไม่ให้มีเสียงออกอากาศไปพร้อมกับการอ่านหรือพูด เพราะเสียงลมหายใจก่อความรำคาญและทำให้ผู้ฟังพลอยเหน็ดเหนื่อยไปด้วย ทำให้ลีลาการพูดเสียไป การควบคุมลมหายใจเป็นเรื่องที่ฝึกกันได้

๕. เสียงพลิกหรือจับกระดาศ จะทำให้เกิดเสียงกรอกแกรกออกอากาศ
ดังนั้น ควรจะต้องระวังอย่าพลิกหรือจับกระดาศให้เกิดเสียงดัง

๖. พร้อมทุกขณะเมื่ออยู่หน้าไมโครโฟน อย่าพูดเล่น ยั่วเย้า โดย
คิดว่าจะไม่ถึงเวลาออกอากาศเพราะช่วงนั้นอาจจะเผลอทำเสียง
ออกอากาศไปได้

๗. อัตราเร็วในการพูด ไม่ควรจะพูดเร็วหรือช้าเกินไป อัตราเร็วที่
ดีที่สุดในการพูดทางวิทยุ ควรจะประมาณนาทิละ ๑๔๐ คำ หรือ ๗-๘
บรรทัดตัวพิมพ์ต่อ ๑ นาที หรือ ๑๒-๑๓ บรรทัดลายมือเขียนต่อ ๑ นาที ส่วน
ความยาวในการพูด ควรจะให้น้อยกว่าเวลาของรายการทั้งหมด เช่น รายการ
๑๕ นาที ควรใช้เวลาพูดจริง ๆ ประมาณ ๑๓ นาทีครึ่ง เป็นต้น

๘. การพูดหรืออ่านต้องมีจังหวะจะโคน จะหยุดหรือจะพูดต่อ
ต้องตรงวรรคตามความในบท บางครั้งอาจจะต้องมีการทอดจังหวะทิ้ง
ท้าย เน้นหนัก เบา หรือลงน้ำหนักเสียงในคำหรือความที่สำคัญ หรือมี
การเว้นระยะประคุกการเขียนที่ดี ซึ่งจะต้องมีตัวใหญ่ ตัวเล็ก ตัวเอน เว้นวรรค
ขีดเส้นใต้ มีเครื่องหมายวรรคตอน หรือ ขึ้นย่อหน้าใหม่จันใดก็จันนั้น

๙. จงอย่าพูดในขณะที่กำลังเหนื่อย หรืออิมเกินไป จะทำให้อัด
อัด หรือ่วงนอน ต้องทำตนให้กระฉับกระเฉงกระตือรือร้น ปรับอารมณ์ให้
เบิกบานแจ่มใส จะพลอยพาให้ผู้ฟังมีอารมณ์แจ่มใสเบิกบานและติดตาม
รับฟังอย่างเพลิดเพลิน

๑๐. เมื่อเกิดขัดข้องขณะออกอากาศ เช่น ไมโครโฟนไม่ทำงาน เครื่องส่งขัดข้อง ไฟฟ้าดับ ควรปล่อยให้เป็นที่ของฝ่ายเทคนิค หน้าที่ของนักพูด คือ การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะพูดต่อไป

หลักการอ่านออกเสียงในภาษาไทย

โดยหลักเกณฑ์ทั่วไปแล้ว การออกเสียงในภาษาไทยที่นำมาใช้ในการอ่านข่าวและบทความทางวิทยุกระจายเสียงมีหลักใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

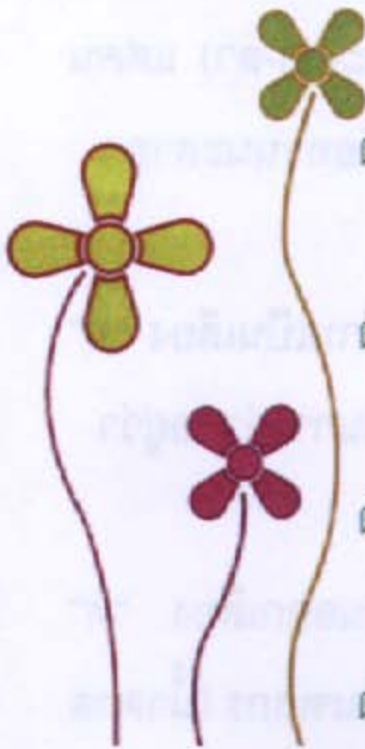
๑. ออกเสียงตามอักขรวิธีของภาษาไทย คือ อ่านตามวิธีประสมอักษร ผันอักษร อักษรนำ อักษรตาม โดยเฉพาะคำที่สะกดด้วย ร หรือ ล หรือควบกับ ร หรือ ล ต้องออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน

๒. ออกเสียงตามอักขรวิธีของภาษาที่นำมาใช้ คือ

- ภาษาเขมร เช่น ไผท (ผะไท) ขมอม (ขะมอม) เถมิล (เถเมิน) ถมอ (เถมอ) เป็นต้น ซึ่งตรงกับหลัก ในภาษาไทยที่เรียงอักษรสูง จุงอักษรต่ำพยางค์ท้าย ต้องออกเสียงตามอักษรนำเป็น ไสว (สะไหว) ถนอม (เถหนอม) เป็นต้น

- คำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต มักจะมีการอ่านออกเสียงที่พลิกแพลงไม่ตรงไปตรงมาเหมือนคำในภาษาไทย ตัวอย่างเท่าที่ได้พบว่ามีใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ

ตัว ฤ มีวิธีออกเสียง ๓ อย่าง คือ “ริ” “รี” หรือ “เรอ” ซึ่งมี
ข้อควรสังเกตดังนี้

ตัว ฤ ที่เป็นต้นศัพท์ออกเสียงเป็น “ริ” เช่น ฤทธิ

ตัว ฤ ต้นศัพท์ที่ออกเสียงเป็น “รี” เช่น ฤดู ฤดี ฤชา ฤษี

ตัว ฤ ที่ออกเสียง “เรอ” มีคำเดียว คือ ฤกษ์

ตัว ฤ ที่ประสมกับพยัญชนะ ก ต ท ป ศ ส ออกเสียงเป็น
“ริ” เช่น กฤษฏีกา ตฤณ ทฤษฏี ปฤจณา ศฤงคาร สฤษฏี เป็นต้น

ถ้าประสมกับอักษรตัวอื่นนอกจากพยัญชนะ ๖ ตัว ออก
เสียงเป็น “รี” เช่น นฤมล พฤษภา พฤษัศ พฤษมา มฤตยู หฤทัย เป็นต้น

แต่มีข้อยกเว้นสำหรับ ๒ คำ คือ

“อมฤต” อ่านว่า “อมริด” หรือ “อัมริด” ก็ได้

“พฤษุทธิ์” อ่านว่า “พริน” หรือ “พรีน” ก็ได้

อักษรตัว จ ที่แปลว่า "หก" ซึ่งมาจากภาษาบาลี ออกเสียง
ได้เป็น ๓ อย่าง คือ จอ จ้อย และ จะ เช่น จกษัตริย์ (จกษะสัด) จศก (จอ-ศก)
จกามาพจร (จะ-กา-มา-พะ-จร) จทานศาลา (จ-ทาน-นะ-สา-ลา) แต่คน
โบราณออกเสียงเป็น จ้อกษะสัด จ้อกามาพะจอน และ จ้อทานนะสาลา

ตัวอักษร ท ออกเสียงได้ ๒ อย่าง คือ อ่านเป็นเสียง "ท"
อย่างหนึ่ง และเสียง "ด" อีกอย่างหนึ่ง พอจะมีหลักเกณฑ์ในการอ่านอยู่ว่า

ถ้าเป็นคำเป็นผันด้วยวรรณยุกต์ได้ อ่านออกเสียง "ท"
เช่น กุณฑล (ตุ้มหู) กุณฑี (หม้อน้ำ) กุณฑิ (คนโหนดน้ำ) ชันทสกร (น้ำตาล
กรวด) จันฑาล (ตำข้าว) ทันฑฆาต (การ์นต์) ทันฑกรรม (การทำโทษ)

ถ้าเป็นคำตายผันด้วยวรรณยุกต์ไม่ได้ ออกเสียง "ด" เช่น
บัณฑะวะ (กลอนเล็ก ๆ) บันฑุ (สี่เหลี่ยมอ่อน) บุนฑริก (บัวขาว) มณฑป
(เรือนยอดรูปสี่เหลี่ยม) บันฑิต (นักปราชญ์)

มีคำหนึ่งที่เป็นคำตอบ แต่ไม่ออกเสียง ด คือ ออกเสียง
เป็น ท แต่ต่างความหมายกัน คือ คำ "มณฑก"

มณฑก (มน-ทก) เป็นชื่อป็นชนิดหนึ่ง

มณฑก (มน-ทก) แปลว่า กบ (สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ)

คำที่มี ร หัน คือ รร สะกด บางคนอาจเข้าใจว่า ร ที่เขียนควบกันสองตัวนั้นจะเป็นเครื่องหมายแทน “หันอากาศ” แล้วเรียกตัดคำทำยเป็น ร หันเฉย ๆ แต่ตามพจนานุกรมอธิบายว่า ร ถ้าเขียนควบกันสองตัวใช้เป็นตัวสะกดในแม่กน อย่างตัว น เรียกว่า ร หัน มีหลักเกณฑ์การออกเสียงดังนี้

ร หัน ที่ไม่มีพยัญชนะสะกด ออกเสียงเหมือนไม้หันอากาศสะกดด้วย น เช่น ยรร กรร สรร

ร หัน ที่มีตัวสะกด ก็ออกเสียงตามตัวสะกด เช่น แม่กก แม่กค แม่กน แม่กบ แม่กม ยกเว้นแม่กง เพราะยังไม่เคยพบคำที่ใช้ ร หันแล้วมี ง สะกดเลย ในภาษาไทย ในกรณีที่มี ร หันแล้วมีตัวสะกดดังกล่าวนี้ ร หันเท่ากับเป็น ไม้หันอากาศ เช่น วรรณ กรรม สรรพ อรรถ พรรษ เป็นต้น

ร หัน ที่ตัวสะกดต้องออกเสียง ไม่ว่าจะต้องออกเสียงตัวสะกดด้วยตัวสะกดเองหรือเป็นเพราะคำเชื่อมหรือสมาสก็ตาม คำพวกนี้มักมีปัญหาในการออกเสียง เช่น บางคำมีลักษณะเหมือนกัน แต่ออก

เสียงต่างกัน คือ บางคำก็อ่านตามพจนานุกรม บางคำอ่านตามความนิยม
 ดังนั้น ในบางครั้งก็แทบว่าจะต้องจดกันเป็นคำ ๆ ไปเลย เท่าที่พบใน
 ภาษาไทยมาก คือ คำ ร ्हัน ที่มีตัวสะกดในแม่กบ หรือแม่กม เช่น คำว่า
 "สรรพ" ซึ่งตามหลังด้วยตัวอักษร ให้ออกเสียงว่า สับ เช่น สรรพคุณ (สับ-
 พะ-คุณ) สรรพสามิต (สับ-พะ-สา-มิต) หรือคำว่า "บรรพ" บางทีก็ออก
 เสียงแม่กบ คือ บับ หรือบางคำก็ออกเสียงแม่กน คือ บัน เช่น บรรพชา
 บรรพชิต บรรพบุรุษ ออกเสียง "บัน" เช่นนี้เป็นต้น ท่านก็จะต้องสังเกต
 ลักษณะของ คำหรือจดจำการออกเสียงให้ถูกต้องด้วย

ส่วนคำ ร ्हัน ที่มีตัว ม สะกด บางครั้งก็มีปัญหาอยู่บ้าง
 ว่า จะออกเสียงแม่กม คือ ม หรือเสียง แม่กน คือ น สะกด แต่โดยหลัก
 และเหตุผลที่จะรักษาเสียงแห่งรากศัพท์เดิมไว้ จึงนิยมอ่านเป็นแม่กมทั้งหมด
 เช่น กรรมวิธีการ ธรรมาสน์ ธรรมิกราช ธรรมาธิษฐาน เป็นต้น แต่ยังมีกร
 เข้าใจผิดอยู่ในเรื่องการออกเสียง ร ्हัน คือ บางคนออกเสียงเป็น ร กล้า
 เช่น "กรรมกร" เป็น กรำมะกาน "ครรรภ์" เป็น ครัน ซึ่งแสดงว่าไม่เข้าใจ
 เรื่องของการใช้ รร (ร ्हัน) ในภาษาไทย

ภาษาไทยที่นำมาจากภาษาบาลีสันสกฤตอีกพวกหนึ่งซึ่ง
 มักมีปัญหาในการออกเสียง คือ คำที่สะกดด้วย พยัญชนะที่มีสระกำกับ
 เท่าที่พบมีอยู่ ๗ ตัวด้วยกัน คือ ฎ ฐ ฒ ต ฒ ม ร สระที่ประกอบอยู่ด้วยมีอยู่

๒ รูป คือ สระอิ และ สระอุ เช่น กุฎิ อัฐิ ญาติ เกตุ เหตุ สมานิ ภูมิ พยาธิ
 สุเมรุ ศักดิ์ เป็นต้น ความลำบากอยู่ที่ว่า เมื่อใดจะออกเสียงสระของ
 ตัวสะกดและเมื่อไม่ต้องออกเสียงสระ ในหนังสือช่วยการอ่านของ
 นาวาอากาศเอกแย้ม ประพันธ์ทอง ท่านให้ข้อสังเกตไว้ว่า เป็นเรื่องที่
 จำเป็นต้องศึกษาหาความเข้าใจเอาเอง เช่น คำว่า กุฎิ ถ้ามีความหมายถึง
 ที่บรรจศพ หรือที่นอนของนกขุนทอง ก็มักออกเสียงว่า กุดเฉย ๆ แต่ถ้าใน
 ความหมายว่าเป็นที่อยู่ของพระหรือนักบวช เช่น “อรัญญกุฎิ” ก็ออกเสียง
 เป็นกุดติ แต่ในพจนานุกรม บอกคำอ่านไว้ทั้งสองอย่าง คือ “กุด” หรือ
 “กุดติ” แล้วก็บอกให้ว่ามีความหมายถึงอะไร

คำอีกพวกหนึ่งที่จะพบมากในภาษาไทย คือ คำที่มี ต
 สะกดแล้วมีสระอิกำกับ เช่น ชาติ เกียรติ ญาติ อุบัติ ประวัติ ก็มีข้อสังเกต
 ว่า ถ้าใช้ตามลำพังโดด ๆ ไม่ต้องออกเสียงสระ แต่ถ้ามีคำอื่นมาต่อท้ายก็
 ต้อง ออกเสียง “ติ” กิ่งมาตราด้วย เช่น อุบัติเหตุ ประวัติศาสตร์ เกียรติ
 ประวัติ เป็นต้น

และอีกพวกหนึ่งที่สะกดด้วย ฐ มีสระอิกำกับ เช่น พยาธิ
 สมานิ โพิธิ ซึ่งคงเป็นภาษาบาลีตามรูปเดิม มีปัญหาว่าจะออกเสียงอย่างไร
 จะออกเสียงพยางค์ว่า โพิ-ทิ หรือ โพิด หรือ โพิ เฉย ๆ ก็ไม่มีหลักเกณฑ์อัน
 ใดตายตัว ต้องใช้วิธีจดจำเป็นคำ ๆ กันไปเลย เช่น นั่งขัดสมาธิ (สะหมาด)

ทำสมาธิ (สะมาธิ) ไปรักษาโรคพยาธิ (พะยาต) ที่แผนกพยาธิวิทยา (พะยาติ) ปฐมสมโพธิ (โพต) ก็คือ ปถมสมโพธิกถา (โพ ทิ) ไปดูต้นพระศรีมหาโพธิ (โพ) ที่อำเภอศรีมหาโพธิ (โพต) เป็นต้น

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีคำอื่น ๆ ที่อยู่ในจำพวกนี้ ซึ่งเป็นเรื่องและผู้ประกาศ ผู้ออกเสียงทางวิทยุ จะต้องหมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ โดยเฉพาะจากพจนานุกรม

๓. ออกเสียงตามความนิยม และความเคยชิน คือ การอ่านที่มีได้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ แต่ถือเอาตามความนิยมส่วนใหญ่ หมายถึงเป็นความนิยมของคนทั่วไป ไม่ใช่ของคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ในบางครั้งก็ถือเอาความไพเราะหูเป็นเกณฑ์ หรือถือตามความต้องการ เช่น วิสามานยนามต่าง ๆ แต่โดยทั่วไปแล้ว คำที่ออกเสียงอ่านตามความนิยมมีทั้งสามานยนามและวิสามานยนาม

๔. ออกเสียงตามลักษณะวิธีคำประพันธ์ หรือฉันทลักษณ์ คือ ออกเสียงตามตำรับสัมผัสและความคล้องจอง และรวบหรือแยกอ่านตามจำนวนพยางค์ที่ต้องการ เช่น คำว่า "จันทร์" อาจอ่านออกเสียงเป็น จัน หรือ จันทะระ หรือ จันทอน ก็ได้ หรืออ่านตามที่บังคับของคำประพันธ์ที่เป็นครุ ลหุ เสียงหนัก เสียงเบา เช่น "จร" อาจเป็น จะระ หรือ จอน เป็นต้น

ผู้อ่านจึงต้องรู้จักข้อบังคับของลักษณะคำประพันธ์หรือบทร้อยกรองนี้ จะต้องอ่านเพื่อที่จะได้ทราบว่า ควรจะลงเสียงคำรับสัมผัสที่คำใดอย่างไร คำไหนลงเสียงหนัก หรือต้องเป็นเสียงเบา

๕. ออกเสียงตามวิธีคำสมาส คือ ถ้าคำใดเป็นคำสมาส คือ เป็นคำที่มีพยางค์ต้น และพยางค์ท้ายรวมกันเข้าเป็นคำเดียว ต้องอ่านออกเสียงตัวสะกดของคำหน้าด้วย เช่น ภูมิศาสตร์ (พูม-มิ-สาด) ราชวโรกาส (ภาค-ชะ-วะ-โร-กาด) พระบรมราชชนนี (พระ-บอ-รม-มะ-ภาค-ชะ-ชน-นะ-นี) เจตีย์สถาน (เจ-ดี-ยะ-สะ-ถาน) กาญจนบุรี (กาน-จะ-นะ-บุ-รี) ชลประทาน (ชน-ละ-ประ-ทาน) เป็นต้น

๖. การอ่านออกเสียงตัวเลขและเครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในภาษาไทย ผู้อ่านข่าวและบทความทางวิทยุกระจายเสียง ควรจะรู้ถึงวิธีการอ่านตัวเลขและเครื่องหมายต่าง ๆ ที่อาจจะปรากฏอยู่ในข่าว หรือบทความได้อย่างถูกต้องเท่าที่พอจะรวบรวมได้ดังนี้

เลข ๑ ทำยจำนวนเลขตั้งแต่ ๒ ตำแหน่งขึ้นไป ออกเสียงว่า "เอ็ด" เช่น ๑๑, ๒๑, ๓๐๑, ๑๐๐๑ เป็นต้น เพราะถ้าอ่านออกเสียงว่า "หนึ่ง" สิบบหนึ่ง (๑๑) ร้อยหนึ่ง (๑๐๑) พันหนึ่ง (๑๐๐๑) ก็จะมี ความหมายไปตรงกับสิบบเดียว ร้อยเดียว พันเดียวไป

เลข ๑ อยู่ต้นจำนวนเลขตั้งแต่ ๒ ตำแหน่งขึ้นไป ไม่อ่าน ออกเสียง "หนึ่ง" เช่น ๑๐๑, ๑๐๐, ๑๐๐๐ เป็นต้น เพื่อผู้ฟังจะจับความได้ ชัดเจนไม่สับสนว่า จะเป็นจำนวนอื่นที่ออกเสียงใกล้เคียงกัน เช่น ๑๐๔, ๙๕๖ อ่านว่า "แสนสี่พันเก้าร้อยห้าสิบก" หรือ ๑๗๑๑ อ่านว่า "พันเจ็ดร้อยสิบเอ็ด" หรือ ๑๕๕ ก็ อ่านว่า "ร้อยห้าสิบกห้า" ไม่อ่าน "หนึ่งร้อยห้าสิบกห้า" ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว แต่ต้องจำไว้ว่าอ่านเช่นนี้ เฉพาะเมื่อ ๑ อยู่ต้นจำนวนเท่านั้น ถ้า ๑ อยู่กลางจำนวนก็ออกเสียงตามธรรมดา เช่น ๑๙, ๑๐๕ อ่านว่า "หมื่นเก้าพันหนึ่งร้อยห้า" หรือ ๙๑,๑๔๐ อ่านว่า "เก้าหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยสี่สิบก" เป็นต้น

ตัวเลขหลังจุดทศนิยมอ่านโดยออกเสียงเรียงกันไปที่ละตัว ไม่ออกเสียงเป็นร้อยพัน เช่น ๑๕.๒๘ (สิบห้าจุดสองแปด) ๒.๖๓๔ (สองจุดหกสามสี่) เป็นต้น

ตัวเลขหลังเครื่องหมาย / ถ้าเกินจำนวน ๒ หลักขึ้นไป ออกเสียงเรียงตัวเลขเช่นเดียวกัน ยกเว้นจำนวนที่หมายถึงพุทธศักราช เช่น ๑๒/๑๒๕ หรือ ๒๑๕/๔๖๘๐ ก็อ่านว่า "...ทับหนึ่งสองห้า" ไม่อ่าน "ร้อยยี่สิบกห้า" หรือ "...ทับสี่หกแปดศูนย์" ไม่ใช่ "สี่พันหกร้อยแปดสิบก" เป็นต้น แต่ถ้าเป็น ๒/๒๕๒๓ ซึ่งหมายถึง พ.ศ. ก็อ่านว่า "สองทับสองพันห้าร้อยยี่สิบกสาม"

ตัวเลขแจ้งเวลา ออกเสียงอ่านตามหลักการบอกเวลา คือ ๐๘.๓๐ น. อ่านว่า แปดนาฬิกาสามสิบนาที หรือ ๒๑.๑๕ น. อ่านว่า ยี่สิบเอ็ดนาฬิกาสิบห้านาที เป็นต้น และ ๐๐.๒๐ น. ก็อ่านว่า ศูนย์นาฬิกายี่สิบนาที ๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น. อ่านว่า สิบสามนาฬิกา ถึงสิบหกนาฬิกาสามสิบนาที (- อ่านว่าถึง)

ข้อควรจำ คือ วันอาทิตย์ เลข ๑ วันจันทร์ เลข ๒... ไปจนถึงวันเสาร์เลข ๗ ตัวเลขบอกขึ้นแรมเป็นเลข ๑ อ่านว่า คำหนึ่งไม่ใช่หนึ่งคำ แต่ปัจจุบันมักนิยมออกเสียงว่า "หนึ่งคำ" ตัวเลขอยู่บนเป็น ขึ้นอยู่ข้างล่างเป็นแรม ส่วนเดือนถ้าเป็นเดือน ๑ และ ๒ อ่านว่า อ้าย และยี่นอกนั้นออกเสียงตามปกติ

การอ่านออกเสียงซ้ำตามเครื่องหมาย ๆ (ไม้ยมก) มี ๒ อย่าง คือ

- ซ้ำคำ เช่น เขาชอบใส่เสื้อสีสด ๆ อ่านว่า "สด-สด"
- ซ้ำวลี เช่น เดือนหนึ่ง ๆ อ่านว่า "เดือนหนึ่ง - เดือนหนึ่ง"
- ซ้ำประโยค เช่น เด็ก ๆ ร้องว่าคุณครูมาแล้ว ๆ อ่านว่า "เด็ก-เด็ก ร้องว่าคุณครูมาแล้ว คุณครูมาแล้ว"

๕ (ไปยาลน้อย) ใช้เขียนหลังคำที่ละไว้ เวลาอ่านต้องอ่านให้จบ เช่น โปรดเกล้าฯ ต้องอ่านว่า "โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม" กรุงเทพฯ อ่านว่า "กรุงเทพมหานคร" หรือ ข้าฯ ก็อ่านว่า "ข้าพเจ้า" และ ๖ พณฯ อ่านว่า "พระนะท่าน" (อันที่จริงต้องอ่านว่า "พระนะหัวเจ้าท่าน" แต่ไม่นิยมกัน) เป็นต้น

๖๗ (ไปยาลใหญ่) ใช้เขียนข้างหลังคำแทนคำที่ละไว้ เมื่ออ่านถึง ๖๗ ออกเสียงว่า "ละ" มีวิธีใช้ ๒ อย่าง คือ

ใช้ละตอนปลายไม่มีกำหนด - ไม่ต้องอ่านข้อความที่ละไว้ เพียงแต่ออกเสียงว่า "ละ" เช่น "ผลไม้ไทยมีทุเรียน เงาะ มังคุด ๖๗" อ่านว่า "ทุเรียน เงาะ มังคุด ละ" แต่ปัจจุบันนิยมออกเสียงว่า "และอื่น ๆ" หรืออ่านว่า "เป็นต้น" ก็ได้

ใช้ละตอนกลางบอกตอนจบ - ไม่ต้องอ่านตอนกลาง เช่น "เขาเจริญพระพุทธรุคุณว่า อิติปิโส ๖๗ ภควาติ" อ่านว่า "...อิติปิโส ละถึง ภควาติ" ตอนหลังมักจะใช้ละด้วยจุดไข่ปลา (...) แทน ๖๗ ก็ออกเสียงว่า "ละ" เช่นเดียวกัน

๗. คำที่เป็นวิสามานยาม เช่น ชื่อและนามสกุล ชื่อสถานที่ หรือถนนหนทางต้องอ่านตามความต้องการของเจ้าของหรือชื่อเฉพาะนั้น ๆ

ซึ่งอาจถือตามความต้องการมากกว่าหลักภาษา เช่น มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ อ่านว่า สี-นะ-คะ-ริน-วิ-โรด จังหวัดชลบุรี ไม่อ่านว่า
ชน-ละ-บุ-รี เป็นต้น

๘. รักษาความสำคัญของบทที่นำมาอ่าน โดยระมัดระวังไม่
อ่านคู่ตัว ตก หรือเติมคำ ซึ่งอาจจะทำให้ความในบทเสีย หรือความหมาย
ผิดไปจากเดิมได้

๙. การอ่านออกเสียงคำภาษาไทยพิเศษบางพวก

โดยปกติคำไทยไม่นิยมอ่านออกเสียงตัวสะกด ซึ่งอยู่ท้าย
ของคำ และคำที่นำมาจากภาษาอื่นก็ต้องอ่านตามระเบียบของไทยด้วย
เช่น กล ไม่อ่านว่า กน-ละ รัฐ ไม่อ่านว่า รัต-ละ ยกเว้นคำว่า "ตุจ" "นัย"
ซึ่งจะอ่านว่า "ตุดจะ" หรือ "ไนยะ" ก็ได้ ยกเว้นการอ่านวรรณคดีที่ต้องการ
จะให้ความหมายของคำบางคำปรากฏชัดแก่ผู้ฟัง จึงออกเสียงตัวสะกดได้
บ้าง เช่น "คชลักษณ์ คชเลิศ คชเพริศ คชแพรว คชแก้ว คชกล้า คชบ้า
บ่มมัน" (ออกเสียงชะทุกคำ)

๑๐. ในภาษาไทยยังมีคำอีกพวกหนึ่ง คือ คำที่มักเขียนย่อ เอา
มาเพียงตัวอักษร เช่น ยศของข้าราชการทหาร ตำรวจ ซึ่งเวลาออกเสียงก็
มักนิยมออกเสียงเต็ม อย่างเช่น ยศทหารก็มีตั้งแต่สิบตรี สิบโท...ไปจนถึง

พลเอก (ส.ต. ส.ท. ส.อ. จ.ส.ต. จ.ส.ท. ร.ต. ร.ท. ร.อ. พ.ต. พ.ท. พ.อ. พล.ต. พล.ท. พล.อ.) ของตำรวจ เช่น ร.ต.ต. พ.ต.ท. พล.ต.อ. แต่ถ้าเป็นจำเขียน จ.ส.ต. ออกเสียงว่า จำสิบตำรวจ...ไม่ใช่ จำสิบตรีเหมือนทหารบก ยศของทหารเรือกับทหารอากาศ บางครั้งก็สับสน เพราะเขียนเหมือนกัน แต่ออกเสียงไม่เหมือนกัน ต้องสังเกตความแตกต่างว่า ถ้าเป็นทหารเรือ จะมีคำย่อ ร.น. อยู่ท้ายชื่อ ร.น. ย่อมาจากแห่งราชนาวี เช่น "น.อ.อ่อน บุญญพันธ์" ร.น. ออกเสียงเต็มยศก็ต้องออกว่า "นาวาเอกอ่อน บุญญพันธ์ แห่งราชนาวี" หรือ "น.อ.พอพันธ์ มณีรัตน์" ไม่มี ร.น. ท้ายชื่อก็แปลว่าเป็นทหารอากาศ ออกเสียงว่า "นาวาอากาศเอกพอพันธ์ มณีรัตน์" เช่นนี้ เป็นต้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ที่จำเป็นจะต้องออกเสียงเรียกชื่อ ชั้นยศเหล่านี้ จะต้องพยายามศึกษาหาความรู้และหาวิธีแยกแยะออกให้ได้ ว่าถ้าเขียนเช่นนั้นหมายถึงเหล่าไหน ทพใด อย่างเช่น พันจ่าทั้งทหารเรือ ทหารอากาศ จะมีวิธีเขียนที่ต่างกันอยู่ คือ ทหารเรือใช้ พ.จ.ต. พ.จ.ท. พ.จ.อ. ทหารอากาศใช้ พ.อ.ต. พ.อ.ท. พ.อ.อ. ทางฝ่ายพลเรือนก็มีอยู่เหมือนกัน เช่น ศจ. รศ. ผศ. หรือบางท่านก็มีคำย่อข้างหน้า ดร. ซึ่งต้องออกเสียงว่า "ด็อกเตอร์" ไม่ใช่ "ดอรอ" หรือ ฯพณฯ ก็ต้อง ออกเสียงว่า "พระนะท่าน" ไม่ใช่ "พอนอ" หรือ "พระนะ" เฉย ๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ก็มีคำที่มักเขียนย่อเป็นปกติคือ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ท่านก็ควรจะได้ศึกษาหาความรู้ให้มีภูมิเอาไว้เผื่อใครถามจะได้ตอบได้ไม่

อายุใคร แต่โดยปกติจะออกเสียงเต็มหรือย่อก็ได้ เพราะความจริงนั้นถ้า
เราไม่แน่ใจว่าจะออกได้ถูกจริง ๆ แล้วก็ออกเสียงเป็นคำย่อดีกว่า

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แบ่งเป็น ๘ ชั้น ดังนี้

ม.ป.ช. (มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก)

ม.ว.ม. (มหาวชิรมงกุฏ)

ป.ช. (ประถมาภรณ์ช้างเผือก)

ป.ม. (ประถมาภรณ์มงกุฎไทย)

ท.ช. (ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก)

ท.ม. (ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย)

ต.ช. (ตริตาภรณ์ช้างเผือก)

ต.ม. (ตริตาภรณ์มงกุฎไทย)

จ.ช. (จักรธรรมาภรณ์ช้างเผือก)

จ.ม. (จักรธรรมาภรณ์มงกุฎไทย)

บ.ช. (เบญจมาภรณ์ช้างเผือก)

บ.ม. (เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย)

ร.ท.ช. (เหรียญทองช้างเผือก)

ร.ท.ม. (เหรียญทองมงกุฎไทย)

ร.ง.ช. (เหรียญเงินช้างเผือก)

ร.ง.ม. (เหรียญเงินมงกุฎไทย)

และนอกจากนี้ยังมีคำย่อที่เป็นชื่อหน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ อีกหลายคำ ซึ่งถ้าเราจำเป็นต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับหน่วยงานไหนก็ควรจะต้องรู้ให้ถูกต้องว่าคำนั้นย่อมาจากอะไร ส่วนมากจะเป็นชื่อย่อของหน่วยงานที่มีชื่อยืดยาว อย่าง ปปป. ปปส. หรือในวงการศึกษาก็มีชื่อย่อมากมาย ตั้งแต่ กค. สปช. สปจ. สปอ. สปต. ... อนึ่ง สำหรับ พ.ศ. ควรอ่านเต็มว่า “พุทธศักราช” และยังมีคำอื่นๆ อีกเช่น พ.ร.บ., ปณ. เป็นต้น ก็ควรออกเสียงเต็มเช่นเดียวกันว่า “พระราชบัญญัติ” และ “ไปรษณีย์”

ลีลาการอ่าน

ความสำคัญของลีลาการอ่านมีอย่างไรได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้ว ขอย้ำอีกครั้งว่าถึงแม้ผู้อ่านจะอ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธีทั้งหมด แต่ถ้าลีลาการอ่านไม่ดี ไม่มีจังหวะจะโคนหรือวรรคตอนผิดที่ ก็จะทำให้เสียคุณสมบัติ ทั้งของผู้อ่านและของเรื่องที่อ่านด้วย ต่อไปนี้เป็นคำแนะนำในเรื่องลีลาการอ่าน ที่พระยาอุปกิตศิลปสารได้แนะนำไว้ ซึ่งจะขอคัดลอกมาบางส่วน คือ

ลีลาในการอ่านนั้นเป็นข้อสำคัญ ต้องอ่านได้ชัด และได้ดังพอที่ผู้ฟังจะได้ยินทั่วกัน แต่ไม่ดังเกินไปจนเป็นรบกวนชายขนม โดยมีหลักดังนี้

๑. พยายามให้เป็นเสียงพูด

๒. คำขึ้นต้นควรให้ดังและช้ากว่าปกติเล็กน้อย เพื่อให้ผู้ฟังกลับ
จิตมาตั้งใจฟัง แล้วจึงผ่อนเสียงลงเป็นปกติและเร็วเข้าโดยลำดับ จนจบ
วรรคจึงหยุด และขึ้นต้นอีกครั้งก็ให้ดังและช้าดังกล่าวแล้ว

๓. พยายามหยุดหายใจในที่จบวรรคหรือจบคำให้ชัดเจนหรือ
เรื่องเขากล่าวเป็นข้อ ๆ เช่น ศิลปิน คือ เว้นการฆ่าสัตว์ เว้นลักทรัพย์ ฯลฯ
ต้องทอดจังหวะเป็นข้อ ๆ ไป

๔. ต้องให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง คือ ถึงเรื่องดุ ก็ให้เสียงแข็งและ
เร็ว ถ้าเป็นเรื่องอ่อนหวาน ก็ทอดให้เสียงอ่อนหวานลง เป็นต้น ให้ถือเอา
ตามเรื่องที่พูดเป็นหลัก

แบบฝึกหัดอ่านออกเสียง
ตัว ร, ล, และอักษรควบกล้ำ
ชุดที่ ๑

๑. อ่านตัว ร

เรือบ	แรกรุ่น	รุ่งเรือง
รื่นรมย์	เรื่องราว	ร่วมรื่น
โรงเรียนรุ่งรัง	เรียราด	เรียบร้อย
รวบรวมเรียไร	เร่งรัด	ร้ายแรง
ร้อนรุ่ม	รวดเร็ว	รอบรู้
รุกเจ้า	รับรอง	เรียงราย
รายรับ	รุนแรง	เรไร
รีบร้อน	เร็วร้อน	

๒. อ่านตัว ล

เลนเล่อ	ลั่นเหลื่อ	ล้ำลึก
ละลอก	ละเลย	ลวนลาม
ละล้าละลัก	ละลาย	ลบล้าง
ลบทลู่	เลอะเลือน	เลื่องลือ
ลูกลอน	ลดเลี้ยว	ลมลวง

๓. อ่านควบกล้ำ

ครอบครอง	โปรดปราน
----------	----------

เปลี่ยนแปลง	เพลงเพราะ
-------------	-----------

เกลี้ยงเกลา	เกลื่อนกลาด
-------------	-------------

เคลือบคลุม	คลุกคลี
------------	---------

ปรับปรุง	พลัดพราก
----------	----------

พลิกแพลง	ขรุขระ
----------	--------

โครงกลอน	ปราบปราม
----------	----------

โครงการ	คด่างแคลง
---------	-----------

ร้องเพลง	เปล่งปลั่ง
----------	------------

ใคร่ครวญ	กล่าวขวัญ
----------	-----------

พริ้วเฟื้อ	ขวกไขว่
------------	---------

ชวนชวาย	โครมคราม
---------	----------

กวัดแกว่ง	พริ้วพลอด
-----------	-----------

คว้นไฟ	คั่นคว่า
--------	----------

ปลาบปลื้ม	เครื่องครัว
-----------	-------------

กว้างขวาง	ตริตรอง
-----------	---------

คลี่คลาย	ความฝัน
----------	---------

คลุมเครือ	คลุ้มคลั่ง
โคลงเคลง	เกรี้ยวกราว
ขว้างขวาน	ปรักปรำ
ไขว้เขว	ควายขวิด
ปรัชญา	แปลกปลอม

แบบฝึกหัดเพิ่มเติม

รอนรอนสุริยะไฉ่	อัสดง
เรื่อยเรื่อยลับเมรุลง	ค้ำแล้ว
รอนรอนจิตจำนง	นุชพี เพียงแม่
เรื่อยเรื่อยเรียมคอยแก้ว	คลับคล้ายเรียมเหลียว

(กาพย์เห่เรือ เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์)

โบสถ์ระเบียงมณฑปพื้น	ไพหาร
ธรรมาสน์ศาลาลาน	พระแผ้ว
หอไตรระฆังขาน	กายค้ำ
ไชประทีปโคมแก้ว	กำฟ้าเพื่อนจันทร์

(นิราศนรินทร์ นรินทร์ธิเบศร์)

แบบฝึกหัดอ่านออกเสียง
ตัว ร, ล, และอักษรควบกล้ำ
ชุดที่ ๒

๑. แบบฝึกหัดอักษร ร

นักเรียนในโรงเรียนเรา เรียบร้อยรักเรียน เร่งรีบกระตือรือร้น
ค้นคว้าหาความรู้อย่างรวดเร็ว

๒. แบบฝึกหัดพูดอักษร ล

ชาวเมืองหลวง ผู้เลิศเลอ ไม่เหลาะแหละ หลุกหลิก เหลวไหล ลุ่ม
หลงอบายมุข เดินเล่นตากลมที่สวนลุมอย่างใจลอย จนลืมเวลาที่ล่วงเลย

๓. แบบฝึกหัดคำกล้ำ ร, ล

(๑) รู้รักรอบขอบอารมณ์ให้สมแรง	อย่าลักลอบเหล็กระแลงทิ้งลงหลุม
ใหน้ำกรตกลดคันลั่นกันที่มูม	ดอกประทุมตีปลีค้อยปรีดีเปรม
ย่าหัวปลีเจื่อน้ำปลารสปลื้มปลาบ	มะปรางเปรี้ยวรสชาบสุขเกษม
ใครใคร่ขายไซ้ไก่ให้ปรีดีเปรม	รสชะเอมหวานจนเลี่ยนทุเรียนแพง

(๒) ตีเกราะหิวตะกร้ามาเตะตะกร้อ	เข้าตุ้ตระเตรียมรอกปากตรอกบ้าน
ตริกตรองปลุกต้นไม้ตะใคร่ใคร่สำราญ	หลังสงกรานต์จุ่มใคร่ใคร่บวชเรียน
เก็บไล่กรอกใส่ตะกร้าพาดคกลั่น	แกะส้มเกลี้ยงกลางวันพลันใกล้เกลี้ยง
ไปกระทรวงห้วงกราบพระกะน่องเมียบ	กลมเกลียวเสียดกากรองน้องกลางกรุง

(๓) ไม่พบกันพลันพลบสงบสงัด
แต่เดินเดียวเสียวปอดด้วยปลอดคน

เห็นขุนเขายิ่งเขลาเหงาดวงจิต
สัณฐานป่องปล่องโปร่งไม่โล่งใจ

เสียงกบเขียดเสียดร้องก้องกลบป่า เขาหินป่าปลาเล่นเช่นคนหลง
เกียรติมิมีมีแต่เกลียดเหยียดเกินปลง

(๔) นกกางปีกบินกลางหว่านผ่านฟ้า
นกกะปูดปูดลาพนาดี

นกยางเกาะคั่นนาอยู่มาครัน
บนคาคบครบคู่จู้ไป

แต่ถึงภาคพรากกันพลันใจหาย
ต้องตากทุกข์ตรากตรำชำระหม

เย็นลมพัดหลงพลัดเดินเพลินไพรสุณท์
ขาดเพื่อนคลฤดีชลาตหวาดปวงภัย

กางกั้นมิตรอยู่หว่างกลางไศล
ยิ่งเดินไปไยเฉาพันพลันพะวง

คุกในดงคงไม่คลุกเราลุกล้ม

มันบินปราดปาดหัวอีกาหนี
บินพุ่งก่อนพุ่งนี้ลัดลิ้ไกล

เคียงคู่กันมันเคล้าอยู่เป็นครุใหญ่
ภาพตรึงตาตราใจให้ชื่นชม

ค่อยเคลื่อนกายกรายไปให้ชื่นชม
เหมือนตกตมตรมอยู่ไม่รู้วาย

๔. แบบฝึกพูดคำควบ กว, ขว, คว, ควบ ข.

(๑) จำฝ่าฟันคว้นปากว่าจะพัน
ออกจากฟาร์มด้วยความหวังตั้งจำนรรจ์

ฝ่าทุ่งเพลิงเดินมากกว่าจะหยุด
ตั้งลูกฟักถูกควักใส่ทำให้เบา

เขาของฝาดกวาดลั่นกินรสแปลก
ฟ้ายามนี้พี่อยากคว้ามานำใจ

(๒) มะขวิดหล่นข้างโคนต้นขมิ้น
ขยัน
เขม็ดแหม่ชะม๊กเขม้นเคี้ยวเทญครัน

ครอบครว้ใครคล้ายคลึงกับครึ่งซีก
คูดล่องแคล่วแต่โคลงเคลงเร่งคืบคลาน

(๓) หยุดไกวเปลดูมวยปล้ำคำแปลว่า
แปลงปลุกพริกกะหล่ำปลีมีมะปราง

ปลาฉนากปากฉลามฉลิวฉลาด
งานฉลิมวันฉลองฉองจุนเจือ

ด้วยอยากคั่นต้นฝางที่ขวางกัน
ทุ่งฟางนั้นแม้จะกว้างฤาขวางเรา

เห็นฟานรูดรีความด้านเชิงเขา
ฝานลูกเต่าด้วยขวานพาดแตกไป

ฝึกถั่วแขกกลมกระพือกวักมือให้
ผืนเกินไปไกลกันขวัญกระเจิง

ข้าวเกรียบกินกับสังขยาพา
ขมิ้นทานขมิ้นชะมูกชะมอม

เครื่องบินหลักครกหินบินขนาน
ช่างครีกครั้นขึ้นบานคละกัณฑ์

อยากปลอดภัยปรายตามาดูบ้าง
หัวปลีนางถูกนกปล้ำเอาไปกลืน

โอมฉลาฉลองชาติฉลาดเหลือ
แฉละเนื้อแฉกฉนดโกจรทกระไร

การดำเนินงานหน้าไมโครโฟน

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียงจะส่งเสียงพูด เสียงอ่าน หรือคำประกาศและดำเนินรายการของตนไปถึงผู้ฟังได้ต้องอาศัย ๒ อย่าง คือ เสียงของตนเองอย่างหนึ่งและเครื่องกลไกอิเล็กทรอนิกส์การกระจายเสียงอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้นวิธีการที่จะให้การทำหน้าที่เกิดผลสม ความตั้งใจแล้ว นอกจากจะทราบวิธีการพูดการอ่านที่สามารถดึงดูดใจ คนฟังได้แล้ว ยังต้องรู้จักวิธีการใช้เครื่องกลไกอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการ กระจายเสียงออกอากาศด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีศิลปะและความ ชำนาญในการใช้ไมโครโฟน เพราะงานของผู้ประกาศและดำเนินรายการ เป็นการพูดการอ่านหน้าไมโครโฟน ให้เสียงพูดเสียงอ่านผ่านเครื่องมือชิ้น นี้ไปสู่อุปกรณ์อื่นๆ ได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งนอกจากจะต้องรู้จักชนิดและ คุณสมบัติของไมโครโฟนแบบต่าง ๆ เพื่อทราบถึงวิธีการใช้ไมโครโฟนได้ ถูกต้องแล้ว ยังต้องทราบถึงการปฏิบัติตนเมื่อปฏิบัติงานอยู่หน้า ไมโครโฟน ตามที่จะได้กล่าวถึงต่อไป

การใช้ไมโครโฟน

ไมโครโฟนเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญที่จะนำเสียงของผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการออกอากาศไปตามคลื่นวิทยุได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ไมโครโฟนเป็นของคู่กับผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียง ดังนั้นในการทำงานกับไมโครโฟน ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการจึงต้องรู้จักวิธีใช้ และข้อควรระวังตามสมควรและเหมาะสมแก่สภาพการใช้งาน ซึ่งสวนใหญ่จะใช้แบบเดียวกันได้แก่

- ไมโครโฟนแบบตั้งโต๊ะ (Desk Microphone) โดยทั่วไป เจ้าหน้าที่เทคนิคจะจัดตั้งไว้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับระยะและทิศทางในการรับเสียงอยู่แล้ว ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการควรเข้าประจำที่ที่จัดไว้โดยมีข้อควรระวังในการใช้ ดังนี้

๑. ไม่ควรแตะต้องไมโครโฟนที่ตั้งไว้ดีแล้ว ให้เคลื่อนที่ไปจากที่ที่เขาจัดวางไว้ เพราะจะทำให้คุณภาพการรับเสียงของไมโครโฟนไม่ดีเท่าที่ควร ถ้าหากมีความจำเป็นที่จะต้องเคลื่อนที่ ก็ควรให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคเป็นผู้จัดทำ

๒. เมื่อนั่งพูดกับไมโครโฟนชนิดตั้งโต๊ะ ต้องระวังมือ เท้า หรือสิ่งของที่จะถูกต้องหรือกระทบกับโต๊ะแล้วเกิดเสียง เพราะถึงแม้ในความรู้สึกจะนึกว่าเพียงเบา ๆ เท่านั้น แต่ในความจริง ไมโครโฟนจะเก็บเสียงที่นึกว่าเบา ๆ นั้นออกไปขยายให้ดัง จนเป็นที่น่ารำคาญหูผู้ฟังอย่างมากได้

๓. ต้องระมัดระวังกิริยาท่าทาง เช่น ไม่ชะโงกตัวข้ามโต๊ะที่ตั้งไมโครโฟน หรือหันหน้าไปมาขณะพูดหรืออ่าน เพราะอาจเกิดเสียงไม่น่าฟังสอดแทรก และระดับเสียงไม่สม่ำเสมอ

หลักการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่หน้าไมโครโฟน

เมื่อรายการกำลังจะออกอากาศหรือเริ่มการบันทึกเสียง ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการเตรียมปฏิบัติหน้าที่ อยู่ ณ เบื้องหน้าไมโครโฟนแล้ว จะต้องอยู่ในลักษณะที่พร้อม โดยหลักและการปฏิบัติต่อไปนี้

๑. อยู่ในท่าสบาย ๆ ไม่แข็งเกร็ง เคร่งเครียด ควบคุมลมหายใจให้ปกติ และผ่อนคลาย

๒. อวัยวะทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงพูด ต้องอยู่ในสภาพที่จะใช้ได้ทันทีตั้งแต่ห้อง ปอด หลอดลม ลำคอ ขากรรไกร ลิ้นไก่ เพดาน ลิ้น เหงือก ฟัน ริมฝีปาก รวมทั้งจมุกซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญในการออกเสียง

๓. ทดสอบความพร้อมของไมโครโฟนว่าอยู่ในสภาพที่พร้อมจะทำงานคือเปิดอยู่หรือไม่ การทดสอบเช่นนี้ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะใช้มือหรือนิ้วเคาะลงบนไมโครโฟน เพราะแรงเคาะเช่นนั้นอาจจะไปทำความกระทบกระเทือนจนถึงทำลายเครื่องภายในซึ่งมีสายโยงใยอันละเอียดอ่อน ที่ประกอบเป็นไมโครโฟนนั้นได้

๔. ตั้งระดับเสียงล่วงหน้า โดยการพูดหรืออ่านบทที่ท่านกำลังจะอ่าน หรือพูดจริง ๆ นั้นเองสักสองสามประโยค ด้วยระดับเสียงที่จะใช้พูดจริง ๆ เพื่อเจ้าหน้าที่เทคนิคที่ควบคุมเสียงจะได้ตั้งเกณฑ์ที่เครื่องบังคับเสียงได้ถูกต้อง หรืออย่างน้อยก็ใกล้เคียงมากที่สุด

๕. เตรียมจิตใจและความรู้สึกโดยนึกว่าไมโครโฟนนั้นคือเพื่อน มิใช่เพียงเครื่องมือที่ไม่มีชีวิตจิตใจ สมมติว่าหน้าของเพื่อนที่ใกล้ชิดสนิทสนมอยู่ที่ไมโครโฟนคอยฟังการพูดคุยอยู่ และนำหลักการให้เสียงเป็นกันเองจากประโยค Talk to a friend มาใช้โดยอนุโลม คือ

Talk พูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติเหมือนที่ทำ
อยู่อย่างปกติ

To นึกว่าพูดกับผู้ฟังโดยตรง ไม่ใช่พูดกับเครื่องมือ
คือไมโครโฟน

A ผู้ที่กำลังฟังอยู่มีเพียงคนเดียวเท่านั้นไม่ใช่คน
จำนวนมาก

Friend ผู้ที่กำลังฟังอยู่นั้นคือเพื่อนที่คุ้นเคย

แล้วปรับอารมณ์ให้ร่าเริง ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส น้ำเสียงที่
พูดออกไปจึงจะรื่นหูและมีชีวิตชีวา ชวนผู้ฟังให้เห็นรอยยิ้ม เห็นความร่า
เริงแจ่มใส และติดตามฟังรายการต่อไปอย่างเพลิดเพลิน

๖. ต้องระมัดระวังเสียงที่จะก่อความรำคาญแก่ผู้ฟัง คือ เสียง
สอดแทรกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่พูด หรืออ่าน เสียงสอดแทรกที่ไปก่อ
ความรำคาญให้ผู้ฟังนี้มีทั้งที่เกิดจากตัวผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการเอง
ทั้งเกิดจากภายนอก คือ

๖.๑ เสียงสอดแทรกที่เกิดจากตัวเอง เช่น

- เสียงลมหายใจ หรือถอนหายใจเพื่อเอาลมเข้า
เอือกฮาก
- เสียงจ๊อกแจ๊กในช่องปาก (เกิดจากสาเหตุต่าง ๆ
เช่น น้ำลาย ฟันปลอม เป็นต้น)
- เสียงลมพ่นออกมาจากการออกเสียงอักษรบางตัว
เช่น ฉ ช ซ ส เป็นต้น

๖.๒ เสียงที่เกิดขึ้นนอกร่างกาย เช่น

- เสียงพลิกกระดาศ
- เสียงเก้าอี้ ปากกา ดินสอ หรือเครื่องประดับต่าง ๆ

เสียงสอดแทรกนี้บางที่เราคิดว่าเล็กน้อยไม่น่าจะเป็นอะไร
แต่ไมโครโฟนจะเก็บเสียงและส่งออกอากาศไปได้ไกล และดังเกินกว่าที่
เราคิดมาก

๗. ขณะกำลังพูดหรืออ่านออกเสียงเบื้องหน้าไมโครโฟน ผู้ประกาศ
และผู้ดำเนินรายการ ต้องระมัดระวังการพลาดพลั้งที่สำคัญอีกประการ
หนึ่ง คือ การพลั้งปากออกไปโดยไม่ตั้งใจอย่างที่เรียกว่า Freudian slips
มีผู้แปลเป็นคำภาษาไทยได้กะทัดรัดว่าอาการ "ลื่นลื่น" มาจากหลัก
จิตวิทยาที่ว่าคนเรานั้นโดยปกติจะมีจิตสำนึกคุมจิตใต้สำนึกอยู่ และ

เมื่อใดที่จิตสำนึกคุณไม่ได้ก็จะเกิดอาการลึนลั่นขึ้นมาได้ง่าย ๆ อาการลึนลั่น หรือการพลั้งปากออกไปโดยไม่ตั้งใจ ที่ควรระมัดระวังอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ผู้ประกาศหรือผู้ดำเนินรายการ คือการพลั้งออกมาเป็นคำหยาบหรือคำฉวน จึงมีคำเตือนว่าผู้ที่ทำหน้าที่ผู้ประกาศและผู้ดำเนินรายการที่ดีต้องไม่เป็นคนชอบพูดคำหยาบ หรือชอบเล่นคำฉวน และต้องควบคุมสติอยู่เสมอ

การเสนอรายการทางวิทยุกระจายเสียง

การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงนั้นความมุ่งหมายก็เพื่อเสนอให้คนฟังทั้งความบันเทิง ความรู้และข่าวสาร โดยผ่านสื่อคือ วิทยุกระจายเสียงเป็นการเสนอให้ในลักษณะที่ผู้ฟังต้องเต็มใจรับฟังเอง ผู้เสนอจะบังคับผู้ฟังให้ต้องฟังไม่ได้ เพราะผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงมีสิทธิที่จะไม่ฟัง คือปิดเครื่องรับหรือเปลี่ยนไปฟังรายการอื่นทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งอื่นเมื่อใดก็ได้ ดังนั้น การจะให้คนสนใจฟังรายการที่ผลิต ต้องมีวิธีการที่ทำให้รายการนั้นเป็นที่น่าสนใจ ผู้ฟังต้องการจะฟังด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งวิธีการนำเสนอรายการต่อผู้ฟังนั้น มีส่วนสำคัญอยู่มาก ถึงแม้ว่าผู้ผลิตรายการจะได้จัดทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีสมบูรณ์และน่าฟังเพียงใด หากขาดวิธีการนำเสนอที่ดีแล้วก็ไม่สามารถจะทำให้รายการนั้น ๆ เป็นที่น่าสนใจ หรือดึงดูดใจคนให้มารับฟังรายการที่ดีและสมบูรณ์นั้นได้ เปรียบเหมือนการ

ขายน้ำหอม ถ้าผู้ชายน้ำหอมชนิดดีมีกลิ่นหอมน่าใช้บรรจุในขวดยา ลูกค้า
 ย่อมไม่ให้ความสนใจเพราะนึกว่าไม่ใช่ น้ำหอม ถึงแม้ว่าน้ำหอมนั้นจะหอม
 แสนหอมลูกค้าก็ย่อมไม่ทราบฉันใด รายการวิทยุที่มีคุณค่าน่าสนใจแต่
 ขาดวิธีการนำเสนอที่ดีก็ฉันนั้น

การเสนอรายการทางวิทยุกระจายเสียงก็เช่นเดียวกับการเสนอ
 ขายสินค้า คือต้องไม่เพียงเป็นการนำไปเสนอแต่พอลูกค้าได้ทราบว่า
 ะไรขายบ้างเท่านั้น แต่จะต้องใช้ศิลปะและความชำนาญในการพูดเพื่อ
 ดึงดูดความสนใจ จนกระทั่งเขายอมซื้อสินค้าที่เราเสนอขายนั้นด้วย แต่การ
 เสนอรายการทางวิทยุกระจายเสียงนั้น มีข้อยากอยู่ตรงที่การเสนอชนิดนี้
 เป็นการเสนอโดยการสื่อความหมายฝ่ายเดียว โดยที่ผู้เสนอมีแต่เพียง
 เสียงพูดที่จะชักชวนผู้ฟังให้เกิดความสนใจในเบื้องต้น ติดตามรับฟังอย่าง
 เข้าใจในช่วงต่อไป และมีความเห็นคล้อยตามคือเชื่อถือศรัทธาในที่สุด
 เพราะฉะนั้น จุดมุ่งหมายสำคัญของการเสนอรายการจึงมีอยู่โดยลำดับ ดังนี้

๑. เรียกร้องดึงดูดความสนใจ (ให้ฟัง)

๒. สร้างภาพพจน์และความประทับใจ (ให้ติดตามเรื่องราวต่อไป)

๓. กระตุ้นให้เกิดจินตนาการและมีความเห็นคล้อยตาม (เชื่อถือ)

การดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียง

การดำเนินรายการวิทยุกระจายเสียง

- เพื่อช่วยให้ผู้ฟังฟังรายการได้อย่างเพลิดเพลิน
- เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและให้สีสัน (ความหลากหลาย) แก่รายการที่เสนอ
- เพื่อให้รายการที่เสนอได้ดำเนินไปอย่างราบรื่นน่าฟัง

การดำเนินรายการนั้นมีทั้งชนิดที่มีการเตรียมบทโดยการเขียนไว้ก่อนแล้วพูดตามบท และวิธีการพูดปากเปล่าโดยไม่ต้องเขียนบทไว้ทั้งหมด แต่มีได้หมายความว่าพูดปากเปล่าหรือพูดสด ๆ จะกระทำได้โดยไม่มี การเตรียมการ การเตรียมการต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องมีก็เพื่อให้รายการที่เสนอมีความต่อเนื่องราบรื่น เป็นรายการที่น่าสนใจ ทำให้ผู้ฟังเพลิดเพลินตามหลักของการดำเนินรายการ ซึ่งมีข้อแนะนำในการปฏิบัติคือ

๑. ต้องนึกถึงผู้ฟังว่าเขายากทราบที่กำลังฟังเรื่องอะไรอยู่ เป็นผลงานของใคร ซึ่งผู้พูดดำเนินรายการต้องพูดสอดแทรกเข้าไปในคำพูดนำหรือปิดรายการให้เขาทราบ

๒. การพูดนำรายการและปิดรายการแต่ละตอนแต่ละช่วงอาจไม่ต้องพูดให้ครบทั้งสองอย่างคือทั้งนำรายการทั้งปิดรายการ อาจพูดเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น พูดนำรายการเพียงอย่างเดียวไม่ต้องปิดท้ายรายการ หรือไม่ต้องพูดนำรายการเพียงแต่พูดปิดท้ายรายการอย่างใดอย่างหนึ่ง

๓. ผู้ดำเนินรายการอาจเพิ่มเติมหรือพูดวิจารณ์บ้างในแง่ที่จะช่วยผู้ฟังให้เกิดความชื่นชอบ เป็นการเร้าความสนใจยิ่งขึ้น เป็นต้นว่า อาจจะหาเบื้องหน้าเบื้องหลังของเพลง ของบุคคลที่อยู่หรือปรากฏชื่อในรายการมาพูดในทางที่สนุกสนานชวนฟังไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือ อาจจะใช้บทกวี หรือคำประพันธ์อันเป็นที่รู้จักแทรกใส่เติมลงไป ตามความเหมาะสมก็ได้

๔. กรณีที่ผู้ดำเนินรายการได้เตรียมการโดยเขียนบทไว้พูด จะต้องระมัดระวังว่าการพูดตามบทนั้น เป็นไปอย่างการพูดจาสนทนากับผู้ฟังอย่างธรรมดา ธรรมชาติ คือไม่ควรให้ผู้ฟังทราบหรือนึกภาพออกว่าผู้ดำเนินรายการกำลังอ่านบท ส่วนการพูดปากเปล่าก็ต้องนึกไว้ล่วงหน้าว่าจะพูดอะไร มีรายละเอียดอย่างไร และจะต้องพูดตามลำดับหรือขั้นตอนอย่างไร ผู้ดำเนินรายการที่ไม่ประมาทนั้น แม้จะดำเนินรายการแบบปาก

เปล่าก็มีหัวข้อที่เตรียมไว้จะพูดเป็นแนว ๆ ไม่ใช่ทั้งหมด เพื่อจะได้ไม่พูด
วกวน สับสน หรือตกหล่นส่วนที่สำคัญ

๕. กรณีที่มีความระมัดระวังแล้วยังเกิดพลังพลาดในการดำเนิน
รายการนั้น ผู้ดำเนินรายการต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบที่จะหยิบยกเอา
ความพลังพลาดนั้นมาทำให้เป็นประโยชน์ อาจจะแปรเปลี่ยนให้เป็นเรื่อง
ประเทืองอารมณ์ผู้ฟังไปพร้อม ๆ กับการขอภัยต่อผู้ฟัง ดังนั้น ผู้ประกาศ
และผู้ดำเนินรายการต้องมีอารมณ์ขัน

๖. ผู้ดำเนินรายการต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างแน่ใจว่าแต่ละเรื่องแต่
ละรายการที่นำเสนอต่อผู้ฟังนั้นมีความถูกต้องตรงเวลา และต่อเนื่องกัน
ไปโดยตลอด

๗. การพูดนำต้องพยายามรวบรัดให้เข้าจุดหรือเนื้อเรื่องของ
รายการที่จะเสนอต่อไป ไม่โยกโย้ยืดยาดแบบชักแม่น้ำทั้งห้า

๘. การพูดเชื่อมต่อยุทธการที่บันทึกเสียงไว้เป็นรายการสมบูรณ์
อยู่ตัวแล้ว ควรจะเป็นเพียงแค่การแนะนำ เช่น “ต่อไปนี่เชิญฟังคำชี้แจง
ของ.....เรื่อง.....” โดยไม่ต้องบอกว่า
ชี้แจงว่าอย่างไร คือให้ระมัดระวังมิให้ถ้อยคำในการพูดทั่วไปซ้ำกับคำพูด

ที่จะตามมาอีกแต่ต้องไม่น้อยหรือรวบรัดจนเกินไป หรือไม่พูดอะไรเอาเสียเลย

๙. ในกรณีที่เนื้อหาสาระของรายการที่เสนอต่อผู้ฟังค่อนข้างจะมีน้ำหนักและความสำคัญน้อย ไม่ค่อยเป็นที่น่าสนใจ ผู้ดำเนินรายการต้องช่วยเรียกร้องความสนใจจากผู้ฟัง ด้วยการสรรหาถ้อยคำหรือเรื่องประกอบที่จะช่วยเพิ่มน้ำหนักของเนื้อหาหรือเพิ่มความเข้มข้นชวนให้น่าติดตามฟังยิ่งขึ้นอีกด้วย

ทั้งหมดนี้คือหลักโดยทั่วไปในการทำหน้าที่ดำเนินรายการ
วิทยุกระจายเสียง ซึ่งอาจหยิบยกมาใช้ในการดำเนินรายการแต่ละ
รายการได้ตามความเหมาะสมของรูปแบบรายการที่เสนอที่จะกล่าวถึง
ต่อไปนี้เป็น
การอ่านข่าว

การอ่านข่าวเป็นการดำเนินรายการอย่างหนึ่ง ที่ค่อนข้างเป็น
ทางการ เป็นเรื่องการเสนอแบบตรงตัวตามบทมากกว่ารายการอื่น ๆ แต่
ถึงอย่างไร ก็ต้องนำวิธีการอ่านบททางวิทยุกระจายเสียงมาใช้ทั้งหมด
นอกจากการเน้นย้ำความสำคัญในการอ่านข่าวไม่ต้องถึงกับหยุดเว้น
ระยะ หรือทอดจังหวะเพื่อเรียกความสนใจผู้ฟังเหมือนการอ่านบทอื่น ๆ
คือการอ่านข่าวใช้เพียงการใส่น้ำหนักเสียงลงไปในคำและความสำคัญ
เท่านั้น ในเรื่องของระดับเสียงก็ค่อนข้างจะคงที่ กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องมี
สูง ๆ ต่ำ ๆ การเปล่งเสียงต้องค่อนข้างดังแต่ไม่ใช่กระแทกเสียงหรือ
ตะโกนจนเหมือนกับการพูดใส่ผู้ฟัง เพราะการพูด “เช่นนี้” คือการสร้าง
ความห่างเหินระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

อนึ่ง โดยหลักธรรมดาที่ผู้ฟังข่าวต้องการทราบเรื่องราวอย่างถูกต้อง
ตรงไปตรงมามากกว่าต้องการมีอารมณ์ร่วมเหมือนรายการอื่น ๆ จึงไม่
จำเป็นต้องใส่อารมณ์ลงไปในการอ่านมากนัก เพียงการใช้เสียงและลีลา

การอ่านที่แสดงความแคล้วคล่องมั่นใจ ด้วยการออกเสียงคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การออกเสียงและอักขรวิธี มีการแบ่งวรรคตอนถูกต้องตามความ ในบทอ่านหนังสือชุดถ้อยชุดคำ ไม่รวบคำรวบความ ลงน้ำหนักเสียงในคำและความสำคัญได้ถูกที่ทั้งไม่มีการอ่านตุ้ ตก เต็มคำ และความในบท ข่าวนั้นก็จะมีผู้ฟังติดตามฟังตั้งแต่เริ่มต้นจนจบลงไปอย่างไม่รู้ตัวได้ แต่ที่จะเป็นไปได้อย่างที่กล่าวมานี้ จำเป็นต้องมีการซ้อมอ่านก่อนและต้องเป็นการซ้อมอ่านด้วยการออกเสียงดัง เสมือนกับการอ่านออกอากาศจริง ๆ ยิ่งซ้อมได้หลายเที่ยวมากเท่าใดยิ่งเป็นผลดีแก่ผู้อ่านข่าวมากเท่านั้น

การดำเนินรายการพูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง

รายการประเภทนี้เป็นรายการพูดคนเดียว ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้พูดกับผู้ฟังวิทยุกระจายเสียงโดยตรง ผู้ดำเนินรายการต้องส่งเสียงที่สามารถส่งบุคลิกของตนไปถึงผู้ฟังด้วยลีลาอันเป็นลักษณะเฉพาะของผู้ดำเนินรายการเอง รายการประเภทนี้หลักวิชาการวิทยุกระจายเสียงถือว่าเป็นรายการที่ผู้ดำเนินรายการมีความคล่องตัวมากที่สุด คือ ผู้ดำเนินรายการอาจจะตัด ต่อ แต่ง เต็ม การพูดการเสนอได้ทันทีแม้ในขณะที่กำลังออกอากาศอยู่ ไม่ว่าจะเนื้อหาของรายการนี้จะเป็นเรื่องประเภทใดง่ายหรือยาก วิธีการดำเนินรายการที่ถือว่าเป็นหลักโดยทั่วไปคือ ผู้ดำเนิน

รายการควรเริ่มด้วยประโยคที่น่าสนใจเล็กน้อยก่อน (๒-๓ ประโยค) แล้วจึงเข้าเรื่องราวอย่างรวดเร็วให้ผู้ฟังเข้าใจได้ทันทีว่า ใครทำอะไรที่ไหน มีสาเหตุจากอะไร อย่างไร แล้วควรทิ้งท้ายด้วยถ้อยคำที่ชวนให้คิดและติดตามต่อไป

รายการสัมภาษณ์

รายการสัมภาษณ์ถือว่าเป็นรายการพูดคุยกับผู้ฟังทางอ้อม สิ่งสำคัญที่ผู้ดำเนินรายการคือผู้สัมภาษณ์ต้องทำเป็นอันดับแรกคือ เตรียมหัวข้อเรื่องที่จะสัมภาษณ์ให้เหมาะสมและทันเหตุการณ์ จากนั้นก็เตรียมดำเนินการและปฏิบัติต่อไปคือ

๑. หาตัวบุคคลที่เหมาะสมเพื่อมาให้สัมภาษณ์ ซึ่งต้องเป็นผู้ที่รู้เรื่องและเข้าใจประเด็นหรือปัญหาต่าง ๆ ในเรื่องตามหัวข้อที่กำหนด โดยต้องศึกษาเพื่อทราบต่อไปได้ด้วยว่า ผู้ที่จะมาให้สัมภาษณ์นั้นมีประวัติความเป็นมาอย่างไร มีนิสัยใจคอเป็นอย่างไร ชอบหรือไม่ชอบอะไรแล้วควรต้องทราบต่อไปด้วยว่าเสียงและการพูดของเขาเป็นอย่างไร คู่สนทนาควรพูดหน้าไมโครโฟนหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้ไม่ไปเชิญเอาผู้ที่เสียงแหบแห้งสั้น

เครือ หรือพุดไม้ขีด พุดติดอ่าง ไม่เหมาะสมกับการพูดออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงมาเป็นผู้ให้สัมภาษณ์

๒. นัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อเตรียมการล่วงหน้า เพื่อชี้แจงความเข้าใจว่าจะพูดกันในเรื่องใด เนื้อหาอะไร โดยสังเขป คือไม่จำเป็นต้องบอกไปหมดทุกถ้อยกระทงความ หรือเตรียมคำพูดให้สัมภาษณ์ไปทั้งหมด เพราะการทำเช่นนี้ อาจทำให้รายการขาดชีวิตชีวาตามธรรมชาติต้องปล่อยให้ผู้สัมภาษณ์นึกหาคำตอบหรือพูดโดยนึกขึ้นเอาเองบ้าง

๓. ก่อนเวลาทำการบันทึกเสียง หรือก่อนเวลาออกอากาศประมาณ ๕-๑๐ นาทีควรมีการซักซ้อมทำความเข้าใจเรื่องเนื้อหาและลำดับเรื่องราวที่จะพูดอีกครั้งหนึ่ง และควรมีการแนะนำอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในห้องส่ง หรือห้องบันทึกเสียง เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความคุ้นเคยกับสถานที่ มีความรู้สึกผ่อนคลาย และสบายใจ ทำให้บรรยากาศเป็นกันเองมากขึ้น

๔. เริ่มบันทึกเสียงหรือออกอากาศด้วยคำแนะนำของผู้ดำเนินรายการ หรือคือผู้สัมภาษณ์นั่นเอง เป็นการแนะนำให้ผู้ฟังได้ทราบก่อนว่ารายการที่กำลังจะเสนอต่อไปนี้ผู้ฟังจะได้ฟังเรื่องอะไร แนะนำตัวผู้ให้สัมภาษณ์ต่อผู้ฟังว่า คือใคร (ทำอะไรรอยู่ที่ไหน) แล้วจึงเริ่มสัมภาษณ์

๕. คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ ควรเริ่มจากที่ง่าย ๆ ตอบง่าย ๆ ก่อน แล้วจึงค่อยเพิ่มความยากขึ้นโดยลำดับ

๖. ในระหว่างดำเนินการสัมภาษณ์ หากบังเอิญมีถ้อยคำหรือเนื้อหาบางอย่างที่น่าสนใจหรือมีข้อสงสัยขึ้น แม้จะไม่ได้อยู่ในเรื่องที่กำลังพูดโดยตรง ผู้สัมภาษณ์ก็อาจจะตั้งคำถามเพิ่มขึ้นในเรื่องที่น่าสนใจหรือมีข้อสงสัยนั้นด้วยได้ ข้อสำคัญผู้สัมภาษณ์จะต้องไม่เป็นผู้แสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามเสียเองต้องปล่อยให้ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้แสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามฝ่ายเดียวเท่านั้น

๗. ก่อนจบรายการสัมภาษณ์ ผู้ดำเนินรายการคือผู้สัมภาษณ์ ควรจะสรุปเนื้อความที่สัมภาษณ์ทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง และต้องไม่ลืมกล่าวคำขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งนี้ถือว่าเป็นการให้เกียรติผู้มาให้สัมภาษณ์ และเป็นการแสดงความรู้สึกของผู้ดำเนินรายการเอง

รายการสนทนา

รายการสนทนาเป็นรายการที่ผู้ดำเนินรายการพูดคุยกับผู้ฟังทางอ้อม ทำนองเดียวกับรายการสัมภาษณ์ การเตรียมการและการออกอากาศก็

ง่าย ๆ และเป็นไปในทำนองเดียวกัน เพียงแต่ว่าผู้ดำเนินรายการสนทนา มิใช่เป็นผู้ตั้งคำถามเพียงอย่างเดียวเหมือนรายการสัมภาษณ์ แต่ผู้ดำเนินรายการสนทนาจะเป็นทั้งผู้ซักถามและร่วมออกความคิดเห็น คือถามไปตอบไป พร้อม ๆ กับผู้ร่วมรายการด้วย โดยเหตุนี้ผู้ดำเนินรายการสนทนาจึงต้องเตรียมตัวเป็นอย่างมาก ทั้งในเรื่องความรู้ตามหัวข้อสนทนา ข้อเท็จจริง และปัญหาต่าง ๆ ทั้งยังต้องเตรียมความคิดเห็นของตนเองต่อเรื่องที่สนทนาซึ่งควรต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องรู้จักวิธีการป้อนคำถามและแทรกอารมณ์ขันเพื่อให้รายการสนุกสนานและน่าสนใจอีกด้วย

ผู้ดำเนินรายการที่มีอารมณ์รื่นเริง มีความกระตือรือร้น พูดคุยได้สนุกสนาน จะทำให้บรรยากาศของการสนทนาออกอากาศในรายการดีขึ้น และนอกจากผู้ดำเนินรายการจะทำหน้าที่ซักถามและสนทนากับผู้ร่วมรายการแล้ว ยังต้องทำหน้าที่พูดคุยกับผู้ฟังโดยตรง คือต้องทำตัวเป็นผู้แทนของผู้ฟังในการซักถาม และสนทนาในขณะที่ต้องเป็นตัวเชื่อมการสนทนาระหว่างผู้ฟังกับผู้ร่วมรายการด้วย

ภาษาที่ใช้ในการดำเนินการ

ภาษาหรือถ้อยคำที่เราใช้สื่อความหมายถึงกันอาจแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๒ ประเภท คือ ภาษาพูดและภาษาเขียน

ภาษาพูด คือถ้อยคำที่ใช้พูดจากันโดยทั่วไปทั้งผู้ที่ได้รับการศึกษาและไม่ได้รับการศึกษา ภาษาพูดมีมากมายหลายระดับและภาษาพูดของคนกลุ่มหนึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับในบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดก็ได้ ภาษาพูดนี้บางทีก็เรียกกันว่าภาษาปาก คือใช้พูดแต่เพียงอย่างเดียวไม่เอาไปใช้เขียน ตัวอย่างเช่น “แบบว่า.....” “ไม่เอาไหนเลย” อะไรทำนองนี้ ซึ่งคำเช่นนี้ปกติจะใช้กันอยู่แต่ในการพูดเท่านั้นไม่นิยมนำไปใช้ในการเขียนหนังสือที่เป็นหลักทั่ว ๆ ไป นอกจากในหนังสือนวนิยายซึ่งต้องมีคำพูดปรากฏอยู่ด้วย หรือบทความบางประเภทที่ต้องพยายามใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับที่คนนิยมใช้พูดกัน คำพูดบางคำเวลาพูดออกเสียงไปอย่างหนึ่งไม่ตรงกับเสียงตัวอักษรที่เขียน เช่น “ฉันไม่อยากจะไปกับเขาเลย” ในภาษาเขียนเวลาพูดข้อความเดียวกันนี้จะออกเสียงเป็น “ฉันไม่อยากจะไปกับเค้าเลย” หรือ ภาษาเขียนว่า “อย่างไรเมื่อใด” เวลาพูดก็จะออกเสียงว่า “ยังงัย เมื่อไหร่” ดังนี้ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าภาษาพูดบางคำ บางความใช้ไม่ตรงกับภาษาเขียน เช่น ภาษาพูดใช้ “พ่อ แม่” ภาษา

เขียนใช้ “บิดา มารดา” เป็นต้น และบางทีคำเดียวกันนั้นเองก็ออกเสียงไม่ตรงกับที่เขียนดังตัวอย่างที่ยกมาให้ดูแล้ว

ภาษาเขียน นับว่าเป็นภาษาของผู้ที่ได้รับการศึกษาถึงขั้น

อ่านออกเขียนได้แล้ว คือเป็นภาษาที่มีการกลั่นกรองมากขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง ภาษาเขียนจะดีหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เขียนว่าจะเขียนได้ดี มีความถูกต้อง ถ้อยคำ สำนวนสละสลวย ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกซาบซึ้ง ชวนให้ติดตามอ่านต่อไปเรื่อย ๆ หรือไม่ ภาษาเขียนแบ่งรูปแบบการเขียนออกเป็น ๒ อย่างคือ ร้อยแก้วกับร้อยกรอง

“ร้อยแก้ว” หมายถึงความเรียงที่สละสลวยไพเราะเหมาะสมกับความหมาย

“ร้อยกรอง” เป็นคำประพันธ์ฉันทลักษณ์ประเภทโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ซึ่งมีระเบียบแบบแผนในการเขียน ทั้ง สัมผัส เสียงสั้น เสียงยาว เสียงหนัก - เบา (ครุ-ลหุ) ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละชนิดของคำประพันธ์ เป็นภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน ซาบซึ้งและจำง่าย เพราะมีเสียงสัมผัสนอกสัมผัสในช่วยให้ง่ายแก่การจดจำ แต่การเขียนร้อยกรองเขียนได้ยากกว่าร้อยแก้วมาก

ภาษาที่นำมาใช้ในการดำเนินรายการ และเสนอรายการทางวิทยุกระจายเสียงที่เหมาะสมจะเป็นภาษาพูดเป็นส่วนใหญ่ เพราะภาษาพูดฟังดูเป็นกันเอง

ว่า ผู้ดำเนินรายการจึงต้องมีความเข้าใจและแยกให้ออกกว่าอย่างไร

ษาพูด อย่างไรก็ตามคือภาษาเขียน การพูดให้คนฟังทางวิทยุกระจายเสียงไม่ว่าจะเป็นการเสนอรายการหรือดำเนินรายการนั้น ภาษาที่ใช้พูดนับเป็นส่วนประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่ง นอกจากเสียงและอารมณ์ที่ต้องแจ่มใสคือต้องนึกถึงหลักธรรมดาว่า ในการพูดจากันนั้นถึงแม้ผู้พูดจะเป็นคนที่มีเสียงดีฟังไพเราะเสนาะหูเพียงใด แต่ถ้าพูดไม่ดีก็ไม่มีใครอยากฟัง การพูดดีพูดไม่ดีดังกล่าวนี้ หมายความว่ารวมทั้ง วิธีการพูดและภาษาที่ใช้พูดด้วยว่า เหมาะสมกับการที่จะนำมาพูดให้คนฟังทางวิทยุกระจายเสียงหรือไม่เพียงใด ซึ่งในวิชาการด้านวิทยุกระจายเสียง ได้มีคำแนะนำในเรื่องนี้ไว้หลายอย่างหลายประการจะขอนำมารวมไว้เท่าที่เห็นว่าง่ายแก่การจะจดจำ และสามารถนำไปใช้ได้ดังนี้ คือ

๑. ควรใช้ภาษาที่ฟังแล้วเข้าใจได้ง่ายที่สุดเท่าที่จะทำได้ คือจะต้องพยายามหาถ้อยคำ วลี หรือประโยคสั้นๆ ง่ายๆ ฟังแล้วเข้าใจได้ทันที บางครั้งบางครั้งผู้ดำเนินรายการต้องพูดถึงข้อความที่ต้องคัดลอกหรือนำมาจากตำราที่เขียนไว้เป็นทางวิชาการ หรือยุ่งยากสลับซับซ้อน ก็ต้องพยายามเรียบเรียง หรือสรรหาถ้อยคำใหม่ที่ใช้แทนกันได้โดยไม่ให้ผิดความคาดหมาย หรือวัตถุประสงค์ของตำราหรือที่มาของเรื่องราวต่างๆ

คือหมายความว่าต้องพยายามทำให้ข้อความหรือคำพูดนั้นๆ เป็นคำง่ายๆ ดีกว่าที่จะไปใช้ถ้อยคำสำนวนที่ปรากฏอยู่ในเรื่องเดิมที่เป็นตำรา หรือหนังสือ ซึ่งไม่ค่อยจะชินหูผู้ฟังหรือบางครั้งก็ฟังแปลกออกไปชนิดไม่เคยได้ยินมาก่อน ข้อสำคัญผู้ดำเนินรายการหรือเสนอรายการต้องนึกอยู่เสมอว่า ผู้ฟังวิทยุ นั้นไม่ใช่ผู้อ่านหนังสือ ที่สามารถจะย้อนกลับไปอ่านข้อความหรือถ้อยคำที่ติดใจสงสัยซ้ำอีกก็ครั้งๆ ก็ได้ และผู้ฟังวิทยุก็มิใช่ผู้ฟังที่กำลังฟังคำพูด หรือการบรรยายหน้าห้องที่จะย้อนถามผู้พูดหรือผู้บรรยายให้อธิบายหรือพูดซ้ำก็ครั้งก็ได้ เพราะฉะนั้นหลักสำคัญประการแรกของการใช้ภาษาทางวิทยุกระจายเสียงก็คือ ต้องพยายามใช้คำง่ายๆ ฟังแล้ว เข้าใจได้ทันที

ยกเว้น คำราชาศัพท์ซึ่งไม่ใช่ภาษาที่ง่ายๆ แต่ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้ให้ถูกต้อง ในเรื่องเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ ทั้งนี้เนื่องมาจากการยกย่องนับถือบุคคลเป็นวัฒนธรรมเก่าแก่มาแต่โบราณของคนไทยและการแสดงออกทางหนึ่งก็คือการใช้ถ้อยคำ ซึ่งได้กล่าวมาแล้วว่าไทยเรามีใช้อยู่หลายอย่างทั้งสำหรับผู้ใหญ่พูดกับผู้ย่อย ผู้ย่อยพูดกับผู้ใหญ่ ทั้งถ้อยคำที่ใช้พูดกับคนเสมอกัน ส่วนภาษาที่ใช้กับพระมหากษัตริย์และ พระบรมวงศานุวงศ์นั้นเราใช้ภาษาที่เรียกว่า "ราชาศัพท์"

ที่จำเป็นต้องมีช้อยกเว้นสำหรับคำราชาศัพท์นี้ เพราะในฐานะที่
เราเป็นคนไทยเป็นประชาชนของประเทศไทยที่มีการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เราจึงจำเป็นที่จะต้อง
รู้จักพูดหรือใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

อนึ่ง การรู้จักใช้คำราชาศัพท์ก็นับว่าเป็นวัฒนธรรมอันดีงามที่ควร
รักษาไว้อย่างหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้ทำงานวิทยุกระจายเสียง
โดยเฉพาะผู้ดำเนินรายการหรือเสนอรายการจะต้องศึกษาหาความรู้จาก
คู่มือการใช้ราชาศัพท์เพื่อใช้ให้ถูกต้องด้วย ถึงแม้ว่าจะเป็นคำยากหรือ
เป็นภาษาที่เรียกว่ายาก แต่หากพยายามกันจริง ๆ แล้ว ย่อมไม่เป็นเรื่องที่
ยากเกินกว่าจะปฏิบัติได้ ในปัจจุบันมีตำราหรือหนังสือคู่มือเกี่ยวกับการ
ใช้คำราชาศัพท์ไว้ให้ค้นคว้าและศึกษากันอยู่แล้ว

๒. ถ้อยคำที่ใช้ต้องแสดงความหมายในแง่เดียว ไม่มีการขัดแย้ง
ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดความลังเลสับสนไม่แน่ใจว่า จะจับเอาความหมายใด
ถ้ามีข้อความที่ต้องนำมาช่วยเน้นหรือขยายความเพื่อให้ได้ความหมายที่
ชัดเจนขึ้นย่อมทำได้ แต่ต้องไม่ใช่ข้อความที่เห็นเป็นอย่างอื่นอีกหลายๆ
อย่าง หลาย ๆ ความเห็นปน ๆ กันไป คือต้องนึกถึงผู้ฟังว่าไม่ให้เข้ารับฟัง
ไปพร้อม ๆ กับสงสัยไปด้วยว่าผู้พูดพูดอะไรหมายถึงอะไรกันแน่ ดังนั้น
ทุกๆ ข้อความที่พูดออกอากาศไปต้องมั่นใจว่าถ้อยคำหรือความนั้นๆ แจ่มชัด

ดีพอที่ผู้ฟังเข้าใจได้ อย่าปล่อยให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าเรื่องที่ได้ฟังนั้นยังมีอะไรคลุมเครืออยู่ ยังไม่แจ่มแจ้ง บางทีผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองเหนื่อย หูไม่ถึงจึงไม่สามารถจับใจความได้แล้ว เลยไม่อยากฟัง เมื่อไม่ฟัง เขาก็อาจเปลี่ยนไปรับฟังผู้พูดคนอื่นทางสถานีอื่นเสียหรือมีจะนั้นก็ปิดวิทยุเสียเลย ผู้ดำเนินรายการและเสนอรายการต้องระลึกรู้เสมอว่าผู้ฟังวิทยุกระจายเสียง เขาพร้อมเสมอที่จะไม่ฟังเมื่อใดก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้พูดพูดคลุมเครือฟังไม่แจ่มชัด

๓. ต้องใช้ถ้อยคำที่สุภาพน่าฟัง คือการพูดต้องไม่ดูถูกหรือหมิ่นดูแคลนผู้ฟัง หากแต่ต้องยกย่องให้เกียรติผู้ฟังตามสมควรอย่าทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าผู้พูดเห็นว่าเป็นคนโง่ ดังนั้นจึงต้องระมัดระวังใช้ถ้อยคำสุภาพและไม่ยกตนเหนือผู้ฟัง บางคนเข้าใจผิดคิดว่าการใช้ภาษาง่าย ๆ คำง่าย ๆ เป็นเรื่องของเด็ก ๆ มิได้แสดงภูมิของผู้พูด ความคิดที่ว่าควรจะให้ผู้อื่นทราบว่าผู้พูดเป็นผู้ที่มีความรู้เหนือผู้อื่นใด ก็เป็นความเข้าใจที่ผิด เพราะแทนที่ผู้ฟังจะคิดเช่นนั้นกลับเกิดความรำคาญที่ฟังไม่ค่อยรู้เรื่อง มีแต่ศัพท์ทางวิชาการที่ไม่คุ้นหู คนธรรมดาฟังไม่เข้าใจเพราะไม่เคยได้ร่ำเรียนมาโดยตรง ผู้ฟังก็จะเลยพาลไม่ฟังคือปิดเครื่องรับหรือเปลี่ยนไปหาสถานีอื่นฟัง จึงเป็นเรื่องที่ผู้ดำเนินรายการและผู้เสนอรายการต้องตระหนักไว้ด้วยโดยเฉพาะในเรื่องการใช้ถ้อยคำชนิดที่ยกตนข่มท่านกับผู้ฟัง

๔. ต้องพยายามนึกถึงผู้ฟังในลักษณะเอาใจเขามาใส่ใจเราบ้าง ว่าในความรู้สึกของผู้ฟังนั้น ไม่มีอะไรจะน่ารำคาญมากไปกว่าการที่ต้องมานั่งฟังคนพูดที่ไม่อยู่กับจุดของเรื่องที่แน่นอน พูดเรื่องนี้แล้วไปออกไปเรื่องโน้น จนนอกทางนอกเรื่องราวที่กำลังตั้งใจฟังอยู่เลยเกิดไปถึงเรื่องอื่นที่บางทีก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องเดิมเลยแม้แต่น้อย เท่าที่พบกรณีเช่นนี้ มักจะเกิดกับผู้พูดวิทย์ที่มีความชำนาญซ้ำซ้อนในการพูดวิทย์ มากกว่าผู้ที่เริ่มทำงานด้านนี้ใหม่ ๆ การดำเนินรายการหรือเสนอรายการที่จะไม่ก่อความรำคาญให้ผู้ฟังในเรื่องของการพูดออกนอกเรื่องนี้ จะทำได้โดยที่ผู้พูดต้องพยายามรักษาแนวคิด แนวการพูดให้คงที่ที่กำลังพูดเรื่องอะไรผู้พูดเก่ง ๆ ไม่จำเป็นต้องเขียนบทเป็นรายละเอียดไว้ทุกคำก็ได้ แต่ต้องมีหัวข้อสำคัญ ๆ เอาไว้ เพื่อที่จะคอยช่วยให้ได้พูดตามจุดที่ต้องการไม่วกไปวนมาหรือออกนอกเรื่อง อีกประการหนึ่งที่ต้องระมัดระวังคือการพูดตลกได้เคยกล่าวแล้วว่าอารมณ์ขันนั้นเป็นสิ่งที่ดีสำหรับนักกระจายเสียงเพราะเป็นเครื่องประกอบอย่างหนึ่งของศิลปะในการพูด แต่จะต้องระมัดระวังไม่นำมาปนกับการพูดตลกคะนอง ผู้ดำเนินรายการหรือเสนอรายการที่ดีไม่ควรทำตนเป็นคนช่างพูดตลกเล่นกับผู้ฟังมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเรื่องที่กำลังพูดหรือเสนอนั้นเป็นเรื่องสำคัญและเป็นการเป็นงาน

นอกจากที่กล่าวมาแล้วนี้ ต้องระลึกถึงรูปลักษณะของงานการกระจายเสียงซึ่งเป็นงานหมู่คณะมิใช่งานส่วนตัวผู้ใดผู้หนึ่ง เจ้าหน้าที่ทุก

ฝ่ายร่วมทำงานของสถานี เรื่องการใช้ภาษาก็เช่นกันควรให้เป็นภาษาของ
 สถานี คือผู้ประกาศ ผู้ดำเนินรายการหรือเสนอรายการ ควรใช้ภาษาใน
 ระดับเดียวกัน โดยเฉพาะคำศัพท์ใหม่ ๆ คำใดจะนำมาใช้หรือไม่เพียงใด
 ต้องมีการตกลงกันเพื่อใช้ให้เหมือน ๆ กันเป็นภาษาของสถานี มิใช่ภาษา
 ตามใจชอบของผู้ดำเนินรายการแต่ละคน อย่างไรก็ตามต้องยึดหลักดังที่
 กล่าวมาแล้ว ซึ่งสรุปก็คือ ใช้คำพูดที่ง่าย ๆ ได้ใจความโดยพยายามให้
 กระชับรัดกุมที่สุด

บรรณานุกรม

จิตรา จิตรานุกุล, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์,
กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสื่อสารและประชาสัมพันธ์
คณะวิชาวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

จุมพล รอดคำดี, คู่มือการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง,
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท. , ๒๕๒๕

ชม ภูมิภาค, คู่มือการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง,
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท. , ๒๕๒๐

บุญเกื้อ ควรเวหา, การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง
วิทยุศึกษาและวิทยุโรงเรียน, กรุงเทพมหานคร:
หจก.เอสอาร์ ฟรินติ้ง จำกัด , ๒๕๓๙

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, เอกสารการสอนการจัดการ
รายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ ๑ - ๑๕,
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมมาธิราช, ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชา

การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ ๘ - ๑๕,

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-

ธรรมมาธิราช, ๒๕๓๑

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ๒๕๓๑, ๓.๒๒

๒๕๓๑, ๓.๒๒

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ๒๕๓๑, ๓.๒๒

๒๕๓๑, ๓.๒๒

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ๒๕๓๑, ๓.๒๒

๒๕๓๑, ๓.๒๒

๒๕๓๑, ๓.๒๒

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ๒๕๓๑, ๓.๒๒

๒๕๓๑, ๓.๒๒

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ๒๕๓๑, ๓.๒๒

๒๕๓๑, ๓.๒๒

แบบคำขอเพื่อเข้ารับการทดสอบและอบรมเป็นผู้ประกาศ
 สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
 ตามระเบียบกรมประชาสัมพันธ์ ว่าด้วยการออกใบรับรองเป็นผู้ประกาศ
 ของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๖

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑. ข้าพเจ้า (นาย,นาง,น.ส.).....นามสกุล.....
 อายุ.....ปี เชื้อชาติ..... สัญชาติ..... ศาสนา.....
 ที่อยู่ปัจจุบัน.....
 การศึกษาระดับสูงสุด.....จาก.....
 อาชีพ.....สถานที่ทำงาน.....
 โทรศัพท์.....

๒. ชื่อบิดา.....นามสกุล.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
 ชื่อมารดา.....นามสกุล.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

๓. ชื่อคู่สมรส.....อาชีพ.....

๔. ข้าพเจ้าไม่เคยสมัครสอบผู้ประกาศมาก่อน

๕. ขอรับรองว่าข้อความที่กล่าวข้างต้นเป็นจริงทุกประการ พร้อมกับได้แนบหลักฐานประกอบ คือ

- ภาพถ่ายขนาด ๑ นิ้ว (ภาพสี) หน้าตรง ๓ รูป - สำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน
- ไปรษณียบัตรเจ้าหน้าที่ตนเอง ๑ ฉบับ - หนังสือนำส่งจากหน่วยงาน
 (กรณีหน่วยงานเป็นผู้ส่งสอบ)

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร
 (.....)

(กรณี หน่วยงานเป็นผู้ส่งสอบ)

ข้าพเจ้าได้รับคัดเลือกจาก.....
 ตั้งอยู่.....

หนังสือรับรองผู้ส่งสมัครฯ

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

สังกัด.....ขอรับรองว่าข้อความที่.....กล่าวข้างต้นนั้นถูกต้อง

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง
 (.....)

ท้ายเล่ม

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา เป็น สถานีวิทยุฯ ของฝ่ายนิติบัญญัติเริ่มส่งกระจายเสียงตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๗ ความถี่ ๘๗.๕๐ MHz และอีก ๑๔ เครื่องข่าย ในภูมิภาค ปัจจุบันออกอากาศตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ – ๒๒.๐๐ นาฬิกา จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่กิจกรรมของรัฐสภา รวมทั้งดำเนินการถ่ายทอดเสียง การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุม ร่วมกันของรัฐสภาตลอดจนส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในรูปแบบของรายการและข่าว โดยนำเสนอรายการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติใน รูปแบบที่หลากหลาย ตลอดจนเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของรัฐสภา

ปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาอยู่ในระหว่าง ดำเนินการขยายเครือข่ายในระบบ A.M. ๑๐๗๑ MHz และเพื่อ เป็นการขยายการรับฟังของสถานีวิทยุฯ ให้รับฟังได้ทั่วประเทศ ในขณะนี้จึงได้ร่วมมือกับกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” ในจังหวัดที่ยังไม่สามารถรับฟังวิทยุรัฐสภาได้ ใน ๔๓ จังหวัด ๔๕ สถานี

เครือข่ายวิทยุรัฐสภา ๑๕ เครือข่าย ดังนี้

ภาคกลาง

กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	ความถี่	๘๗.๕๐ MHz
ชัยนาท	ความถี่	๙๖.๒๕ MHz
กาญจนบุรี	ความถี่	๑๐๖.๒๕ MHz
ประจวบคีรีขันธ์	ความถี่	๘๙.๒๕ MHz
ระยอง	ความถี่	๘๗.๗๕ MHz

ภาคอีสาน

อุบลราชธานี	ความถี่	๘๗.๕๐ MHz
อุดรธานี	ความถี่	๘๗.๕๐ MHz
นครราชสีมา	ความถี่	๘๗.๕๐ MHz
สกลนคร	ความถี่	๘๗.๗๕ MHz

ภาคเหนือ

เชียงใหม่	ความถี่	๑๐๖.๗๕ MHz
พิษณุโลก	ความถี่	๙๒.๒๕ MHz

ภาคใต้

สุราษฎร์ธานี	ความถี่	๘๗.๕๐ MHz
สงขลา	ความถี่	๑๐๓.๒๕ MHz
ภูเก็ต	ความถี่	๙๙.๒๕ MHz
ยะลา	ความถี่	๘๙.๐๐ MHz

บุคลากรกลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

นางนวพร เทพหัสดิน ณ อยุธยา

ผู้อำนวยการกลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

ตำแหน่งเจ้าหน้าที่กระจายเสียง

นางสาวสุพัตรา พรหมศรี

นางสาวฉัฐทิพย์ กบิลคาม

นายอานันท์ จันทรศรี

ตำแหน่งผู้จัดรายการ

• นายศศพล สายะเสวี

นางสาวภัทรพร สุนทรวสุ

นางสาวนันทพรรัช ศิริวงศ์

นางสาวพัลลภา เขียวแก้ว

นายชูศักดิ์ คำริห์เลิศ

นางสาวนิสลา คู่่มพงศ์

นายจักรินทร์ ทองบพิตร

นายทนงศักดิ์ ทองงอก

ตำแหน่งผู้ประกาศ

นางสาวพจนา สุรพิพิธ

นางสาววสันต์ พิสุทธ์อักษร

หวังว่า...

เมื่อคุณเปิดหนังสืออ่านมาถึงหน้านี้

ถ้าคุณมีใจรัก...และตั้งใจ

อดทน พยายามฝึกฝน

คุณจะเป็นผู้ประกาศและ

ผู้ดำเนินรายการมีอาชีพ

สมดังที่คุณตั้งใจไว้นะ

โชคดี.....

www.radioparliament.net